

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 60 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
Istolp. peti-vrsta
mail oglas po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
rozen pondeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon šte. 50, upravnštva šte. 329

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Celovški
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inozemstvo, Sarajevski. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Izstreznimo se!

Te dni se je ob priliki nekega samoumora veliko govorilo o krizi naše mladine. Navajali so se za življensko desorientiranost naše mladine najrazličnejši vzroki, predvsem socialni, ni se pa šlo stvari do dna. Naša mladina trpi kakor vsa naša družba sploh na pomanjkanju trdnih moralnih načel, ki se ne smejo kršiti, ne da bi se otrovali viri življenja.

Pomanjkanje vsakega čuta za moralne principe, ki držijo skupaj človeško družbo, je, če se mladina zbira v organizacije, ki izvršujejo samosodstvo nad državljani drugega političnega ali socialnega mišljenja ali pa nad tujerodci. Surovo nasilje se mladim ljudem prikazuje kot junaštvo, sovraštvo in maščevanje kot »nacionalna« čednost. Prelihanje krvi se proslavlja kot višek patriotizma, sovraščniku poginati kroglo v glavo pomeni državotvorno dejanje prve vrste. Nič, kar veže posamezne narode zemlje, kar mora biti skupni ideal vsem stanovom, kar mora spajati bogato in revno, se ne poudarja, pač pa, kar ločuje človeka od človeka, stan od stanu, narod od naroda. Kakor da nismo nič drugega kakor višje razvite bestije. Ta oživljeni barbarizem pač ne da izvajati iz obstoječih socialnih razmer, marveč so narobe socialne razmere posledica takega moralnega propada.

Zdi se, kakor da vsa civilna družba, potem ko se je osvobodila »spon« cerkve, dela na upropaščanju svojega lastnega naraščaja. Krščanske, človečanske, socialne ideje so v laični vzgoji samo okrasek, se ne polagajo v srce, gredo mimo ušes; fant mora biti zelo inteligenten, globoke srčne izobrazbe z doma in velik iskatelj po naravi, da najde izven oficijelne državne vzgoje pisateljev po svojem okusu, pobud in družtev, ki mu dajo pravo duhovno smer, ga preko ozkih nacionalnih mej povedejo v oblast, kjer vlada kot vzor solidarnost človeštva, ga navdušijo za socialne ideje. Da je za vse to v prvi vrsti potrebno religiozno pojmovanje življenja kot svete, božanstvene naloge, ki ima namen stvarstvo povečevati, se razume samo po sebi, toda današnja civilna vzgoja je naravnost negacija vsega tega, je goli materializem, vsega svetega in večnega oropana posvetnost, nauk, kako vse izkoriščati, kako imeti od vsega dobiček, kako pridobivati, kopliti in uživati, kako sočloveka izrabiti; in edina nedoslednost te vzgoje je še ta, da omejuje egoizem posameznika po egoizmu »nacij« ali »države«.

Ni čuda, da ob tem mlada duša propada in mora propadati. Pride še moderni kino, šund-literatura in oboževanje gole telesnosti. Tu se mladina sistematično vadi v razvijanju nizkih nagonov, se naslaja ob ropih, krvavih razpletih, se uči hlepeti po rafiniranem razkošju, izgubi vsak misel za sveto, nežno, viteško, razvija se prava romantika podlosti. Taka mladina je potem nesposobna za zdravo družinsko življenje, za skromnost, varčnost, zvestobo, sploh za vse socialne čednosti. Tako vodi »spoznavanje življenja«, »ljubezen do življenja«, »razvijanje močnih življenjskih nagonov«, kakor se to po nemarnem večkrat imenuje, do uničevanja življenja, tujega in lastnega. Vse to je dosledno in nujno in drugače biti ne more.

Ob tej priliki bi omenili plesno in veselečno norost, ki se je polastila kakor kuga naše družbe. Saj se tu dejansko ne goji nobena »evritmika«, nobeno »izražanje lepe notranjosti«, nobeno »telesno razodevanje duševnega bogastva v ritmu kretanj«. Naša družba v današnjih razmerah žalibog ni več po tem ritmu ustvarjena. Za to ji manjka religioznega pojmovanja življenja. Tu se zgolj zapravljajo i moralni zakladi duše i materialno bogastvo naroda. Če že kdo ni dovzeten za razloge prve vrste, naj vsaj pomisli, kako se s tem brezumnim veseljenjem trati denar našega obubožanega in vedno bolj obubožajočega naroda! Koliko denarja se izmeče s tem v žrelo našemu nenasitnemu državnemu fiskusu! Če hoče finančni delegat opravičiti svoje navijanje davkov, ima jako lahko stališče, če opozori na brezumno zapravljanje, ki zbujajo vsaj videz, da smo bogati, čeprav smo revni. Koliko napravljajo naši srednji stanovi, ki komaj zaslužijo za pošteno življenje, dolgog za bleščeče cunje, ki pretrpijo komaj eno, dve plesne noči. Kako se zapravlja zdravje, koliko se vnese gorja, moralnega in gmotnega, v družino! Kako bi se mogel po neumnem potrošeni denar koristnejše uporabiti za naše reveže, za brezposelne, za reducirane »služitelje«, za invalide. Po še ti, ki nič nimajo, trtijo za veselice, bale, maskerade in ples! Ali so že vsi naši sloji ob vso namet? Koliko je predavani, ko-

Radić in Pašić morata izglasovati proračun.

RADIĆ JE DOBIL UKAZ MOLČEČNOSTI. — PAŠIĆ PROPADEL S SVOJIM PREDLOGOM ZA NOVE NASILNE VOLITVE. — KRIZA LATENTNA.

Belgrad, 13. febr. (Izv.) Stjepan Radić je danes odpotoval v Zagreb. Pred njegovim odhodom se je vršila seja vlade, na kateri so še vedno razpravljali o zadnjem Radićevem nastopu.

Po seji so bili ministri zelo rezervirani in so izjavljali, da je zadeva zaenkrat likvidirana. Zdi se, da je to v principu resnično in da so zadevo začasno dali z dnevnega reda z ozirom na izredno težaven položaj v narodni skupščini. Vlada večina je vzela nase dolžnost, da sprejme proračun, ki se nahaja pred narodno skupščino. Zato bi bila lahko vsaka najmanjša kriza škodljiva, ker bi onemogočila pravilno sprejetje proračuna. Na to sprejetje polagajo merodajni krogi največjo važnost.

Zato bo mogel Stjepan Radić še nadalje ostati v vladi, da njegovi poslanci verno sprejmejo vsa ogromna bremena. Poleg tega je dobil Stjepan Radić od vlade natančna navo-

dila, da ne sme, dokler traja proračunska razprava, iti na noben shod.

Kakšne namene ima Pašić po sprejetju proračuna, je danes težko trditi. Gotovo je, da pri taki formulaciji ne bo moglo ostati, zato se pričakuje, da bo prišlo po sprejetju proračuna do temeljitih in nepričakovanih sprememb v notranji politiki.

Na drugi strani je to tudi dokaz, da je Pašić s svojimi namerami propadel, da bi že sedaj šel na volitve, ker so odločilni činitelji odločno proti temu. Uvidevajo namreč, da nikakor ni v interesu države in ljudstva, da bi šli na volitve, ker so odločilni činitelji odločno proti temu. Uvidevajo namreč, da nikakor ni v interesu države in ljudstva, da bi šli na volitve pod takimi okolnostmi, kakor so bile lansko leto. Neglede na vse to pa je dejstvo, da vlada ostaja še nadalje v latentni krizi.

Interpelacija dr. Hohnjeca na ministra zunanjih del.

ODGOVORNOST ZA NEKVALIFICIRANE RADIĆEVE NAPADE NA PAPEŽEVEGA ZASTOPNIKA. — ZAHTEVAMO ZADOŠČENJE ZA ŽALITVE. — KDO JE RADIĆA POSLAL.

Belgrad, 13. febr. (Izv.) Radi nekvalificiranega napada Stjepana Radića na papeškega nuncija Pellegrinettija je narodni poslanec dr. Hohnjec poslal na zunanjega ministra dr. Ninčiča sledeče vprašanje:

»Na seji narodne skupščine 11. februarja, na kateri bi moral prosvetni minister poravnati slab vpliv svojih govorov po Bosni, Hercegovini in Dalmaciji, je opisal prosvetni minister genezo svojega potovanja. Zanimal je, da bi bil na agitacijskem potovanju, marveč je izjavil, da je na konferenci, kateri so prisostvovali zun. minister, minister vere, bivši minister za vere Janić in minister za agrarno reformo, obvestil prisotne ministre, da bo čez par dni šel na potovanje v Dubrovnik in da bo radi tega šel tja, ker mu njegovi prijatelji pišejo, da papežev nuncij ni ostal in ne ostaja v mejah funkcije.

Dobesedno je minister dejal nadalje naslednje: »Jaz sem g. zun. ministru rekel: »Seveda se bom odzval pozivu svojih prijateljev, da bi prišel v Dubrovnik, kjer naj bi sklical zborovanje. Prepričan sem, da bi, poznavajoč psiho, govoril tako, da bi Pellegrinetti, ako ima namero, na dan sv. Blaža tamkaj pridigati, ne prišel iz strogo cerkvenih obredov, niti iz svojega delokroga, v toliko manj, ker imamo svoje škofo in duhovnike, da propovedujejo in da so v stikih z ljudstvom in da tam gospodu poslaniku ni mesta brez posebnega popolnega pooblastila, marveč da mora on sedeti v svojem poslaništvu. Kar se tiče ministra za zunanje zadeve, bo imel priliko, da eventualno o tem pove svojo besedo, toda jaz sem smatral za dolžnost, da grem v Dubrovnik in da ne dopustim, da se nekaj takega stori na tako izpostavljeni deželi, kar bi slabilo naš mednarodni položaj. To sem moral laglje storiti na primeren način kakor g. Ninčič, niti ne bi mogel on držati sveče, ker ni katolik.«

Z ozirom na ta Radićev govor so dejstva sledeča: 1. Vi, g. minister in minister za vere sta vedela za tendenco Radićevega potovanja. 2. Vi niste prepovedali ministru za prosveto vmešavati se v stvari, ki spadajo v Vaš delokrog. 3. Iz Radićevih pojasnjenj v narodni skupščini jasno sledi, da ste soglašali z nameravanjem Radićevim potovanjem in da ste bili tudi Vi mnenja, da nuncij ne ostaja v mejah svojih funkcij in da mu ni mesta v Dubrovniku, marveč da mora sedeti v Belgradu v svojem poslaništvu, dalje, da bi mogel nuncij nekaj storiti, kar bi oslabilo naš mednarodni položaj.

Ako je vse tako, kakor Radić govori in kar iz Radićevega govora sledi po logiki, potem bi bilo Vaše obnašanje napram poslaniku sv. Stolice skrajno neiskreno in negentlansko, nedostojno ne samo za Vaš položaj, ampak za vsakega civiliziranega človeka in napram poslaniku, ki je akreditiran na našem

liko pa veselje? Poglejte statistiko policijskega ravnanja! Kdaj se bomo iztreznili?

Radić že zopet skrbi za smeh.

Belgrad, 13. febr. (Izv.) Danes je narodna skupščina nadaljevala generalno debato o proračunu. Seja se je pričela ob pol 10. Zanimanje za sejo je bilo majhno.

Po prehodu na dnevni red je govoril zemljoradnik Vujić, ki je kritiziral finančno in prosvetno politiko sedanje vlade. Med njegovim govorom je prišlo do spopadov med njim in predsednikom radikalnega kluba Živkovićem. V svojem govoru je Vujić napadel tudi razsipnost prosvetnega ministra.

Vujićevi očitki so razburili prosvetnega ministra Radića, ki je prosil za besedo. Trdil je, da je pri nas zelo majhna nepismenost. Potem pa je začel napadati tisk in braniti tiskovni zakon, ki da je najsvobodnejši na celim svetu. Njegov govor je izzval obilo smeha.

Nato je dobil besedo poslanec Vujić, ki je odgovarjal Radiću.

Nato se je seja zaključila. Predsednik je sklical prihodnjo za v torek ob 9. dopoldne. Nadaljuje se generalna debata o proračunu.

SPORI V RADIĆEVEM KLUBU.

Belgrad, 13. febr. (Izv.) Današnje »Novosti« poročajo, da je Stjepan Radić zahteval, da mu dr. Nikić stavi na razpolago svoj mandat. »Novosti« pravijo, da je Nikić to storil, ker Radićev klub z njegovim delovanjem ni zadovoljen.

Uspeh naše delegacije v Ameriki.

Washington, 13. febr. (Izv.) Ker ameriška delegacija ni sprejela prvih predlogov naše države, je naša delegacija sestavila nov predlog za ureditev dolgov. Fin. minister Stojadinović in drugi delegati so imeli doslej stalne razgovore s posameznimi člani ameriške delegacije in obrazložili podrobnosti našega predloga. Konference so potekale v lepem sporazumu in je veliko upanja, da bo naš predlog v celoti sprejet. Ni še določen dan, za prihodnjo skupno sejo obeh delegacij, ker zahtevajo ameriški delegati še nekatera pojasnila. G. Mellon je izjavil, da ni nobene bojazni, da ne pride do sporazuma.

NALOGA ČEHOSLOVASKE.

London, 13. februarja. (Izv.) Češki zunanji minister priobčuje v »Morning Post« članek, kjer pravi, da je glavna naloga Čehoslovaske, da v Srednji Evropi širi duha pomirljivosti. Ogrska se od svetovne vojne ni naučila ničesar in vodi dalje politiko po starih potih.

NEMŠKO-RUSKE POGODBE.

Berlin, 13. februarja. (Izv.) Nemška in sovjetska vlada sta izmenjali ratifikacijski noti o pogodbah, ki sta jih državi sklenili 11. oktobra 1925. Gre za ureditev pravnih in gospodarskih vprašanj.

RUDARSKA STAVKA NA POLJSKEM.

Varšava, 13. februarja. (Izv.) Rudarji v Dombrovi so večeraj sklenili enournno protestno stavko, ker so lastniki rudnikov hoteli podaljšati 8 urni delavnik. Stavka se je sedaj spremenila v splošno stavko in je 27.000 opustilo delo. V celoti stavka 80 odstot. vsega v okolšju zaposlenega delavstva. Ni pa izključeno, da se razmere poostre ker so industriji sklenili, da hočejo stavko na vsak način zatreti.

MADJARSKE AFERE.

Budimpešta, 13. februarja. (Izv.) Danes bi morali biti zaslilani Nadossy, Kurz in Görö, pa so se zaslilanju izognili in ni noben izmed njih prišel. Social. demokratiški poslanci so zahtevali, da se jih da priversti s silo.

Newyork, 13. februarja. (Izv.) Dosedanji olimpijski zmagovalci pri drsanju na daljavo Thurnberg je postavil nov rekord na daljavo 1000 m. Prevozil je to daljavo v 2:38.5.

Gradec, 13. februarja. (Izv.) Vsled velikega primanjklaja bo prihodnje leto občina zaprla eno izmed opernih gledališč. Ostalo bo samo še operno gledališče, v katerem bodo izvajali samo operete. Sedaj se snuje privatno društvo, ki bo poskušalo omogočiti predstave. Ako zberejo 7.000 članov, ki se bodo zavezali posetiti 2 predstavi v sezoni, bo mogoče opere prevzeti.

Kupujte srečke za Orlovski stadion!

Dr. Josip Hohnjec, narodni poslanec.

NUNCIATURA INTERVENIRA.

Belgrad, 13. febr. (Izv.) Tajnik tukajšnje nunciature Pacini je danes obiskal zunanje ministristvo. Njegov obisk je v zvezi s poslednjimi nekvalificiranimi napadi Stjepana Radića na papeževga nuncija.

Belgrad, 13. febr. (Izv.) Današnje radikalno »Vreme« obširno piše o napadih Stjepana Radića na papeževga nuncija. Nadalje poročajo, da je neresnično, kar je govoril Stjepan Radić o zunanjem ministru in o ministru za vere Trifunoviću. Tako pisanje »Vremena« najbolj dokazuje, kako ne ljuba je radikalom ta stvar. Vendar je jasno, da se tak časnikaški demanti ne more smatrati kot zadosten, posebno ne, ker se zadeva nahaja pred narodno skupščino.

STAROKATOLIŠKA CERKEV IN NJENI ZAKONI.

Zagreb, 13. febr. (Izv.) Ker je minister ver v znani okrožnici odredil, da zakoni sklenjeni pred starokatoliško versko oblastjo niso veljavni na ozemlju bivše Avstr-ogrske, kjer velja za vse take zakone § 111 O. D. Z., so starokatoliki osnovali v Belgradu starokatoliško cerkveno občino. V Belgradu ne velja avstrijski O. D. Z. Tam bodo starokatoliki lahko sklepali do nadaljnjega zakone po svojih »predpisih«.

Tedenski pregled

Katoliški svet je dne 12. t. m. slovesno praznoval četrto obletnico, odkar je zasedel stolico rimskih papežev sedanji sv. oče Pij XI. Tem povodom je bil na nunciatu v Beogradu svetan sprejem za diplomate in povabljeni goste. Udeležba je bila izredno velika; v imenu beogradske vlade je častil minister za vere Trifunović.

V narodni skupščini je imel dr. Korošec v proračunski razpravi velik govor, v katerem je podal jasno sliko o položaju in mišljenju v Sloveniji.

Stjepan Radić je na Pašičev poziv v narodni skupščini znova prekalil vse svoje zadnje izjave in pri tem žalil nunciatu Pellegrinetti.

V Temevaru se je vršila konferenca male antante, na kateri so se sporazumeli glede enotnega nastopa v bližnjem zasedanju Društva narodov, glede madžarske zadeve in drugih tekočih vprašanj. Prihodnja konferenca se vrši začetkom maja na Bledu.

Pri volitvah v Delavsko zbornico je dobilo kršćansko-socialno delavstvo 14 mandata.

Nova železniška postaja se otvori v Doleževju ob Muri (Prekmurje).

Zaradi zgradbe električne centrale na Krškem polju se zagrebška mestna občina dogovora s švicarsko družbo Motor-Columbus.

Na kočevskem vlakcu so je t. dni pripetila velika tatvina v poštnem vozu, kjer sta znanjkalci dve vreči denarja. Tatvine je osumljen spremiljačji uradnik Janez Kalan, ki pa trdi, da je bil na voz izvršen roparski napad.

Nemčija je predložila predlog za pristop v Društvo narodov. Svet Društva narodov je sklican na 8. marca.

Žrebanje drž. loterije v Italiji.

Od nekega invalida napovedane številke niso zadele. — Velika presenečenja po vsej Italiji.

Trst, 13. febr. (Izv.) Takega presenečenja kakor se je nudi danes v Trstu, še ni bilo v Italiji, odkar obstoja državna loterija. Milijoni in milijoni upov onih, ki so srečkali, so se danes razblinili v nič. Številke, ki jih je napovedal neki revni pohabljenec iz San Ferdinando v južni Italiji niso zadele in državna loterija je v nekaj dnevih zaslužila nad 200 milijonov lir. Imenovani pohabljenec je dal že pred več tedni številke svojim ožjim prijateljem na razpolago in tedaj so bile dotične številke v resnici tudi izžrebane. Tako se je njegova slava raznesla po vsej državi. Pričeli so od vseh strani romati v San Ferdinando. Vlada je morala dati na razpolago celo posebne vlake, ker je bil naval množice tako velik, da navadni vlaki niso zadostovali. Kdor pa ni mogel ustmeno govoriti s tem prerokom, ta mu je telegrafiral. On pa je vse potolažil, da bo dal številke na razpolago javno za današnje žrebanje. In res so že večerjale objavljene od njega napovedane številke najprej v Milanu in Rimu, v Trstu pa so se zvedele zvečer. Vsled tega je nastal naravnost silen naval na prodajalne srečke.

Ljudje iz vseh stanov so drli skupaj in oblegali prodajalno, da si nakupijo srečke. Naval je bil tako velik, da je morala nastopiti ojačena policija, ki je z največjo težavo delala red. Ponekod so ljudje kar s silo udirali do prodajal in v Milanu so povzročili silno škodo, ker policija ni mogla zadržati navala množice. V Trstu so ljudje kljub največjemu dežju in burji vztrajali, da so si nakupili srečke. Seveda je sedaj nepopisno razočaranje, ker so igrali ljudje iz vseh stanov in so nekateri vse svoje prihranke zapravili v lovu za goljufivo srečo.

Pred izredno skupščino Društva narodov.

Zeneva, 13. febr. (Izv.) Včerajšnja seja sveta Društva narodov je trajala komaj tri četrti ure. Prisostvovali so samo trije redni člani sveta: Quinones de Leon za Španijo, Mello Franco za Brazilijo in Guani za Urugvaj, dočim so Belgijo, Francijo, Veliko Britanijo, Japonsko, Italijo, Švedsko in Češkoslovaško zastopali poslani. Predsedoval je italijanski poslanik v Bernu Gerbasso.

Svet je odobril sledeči dnevni red izredne skupščine Društva narodov:

1. Sprejem Nemčije v Društvo narodov.
2. Sklepi na podlagi predlogov, ki jih bodo vložile posamezne države v smislu čl. 4. Statuta Društva narodov.
3. Finančna vprašanja.
4. Gradba društvene palače v Zenevi.

Seja je bila samo formalnega značaja.

Dr. Seipel za „Anschluss“.

Dr. Seipel je imel na Dunaju predavanje pod naslovom »Pravi obraz Avstrije« v katerem je obravnaval izključno avstrijsko-nemško razmerje. Dr. Seipel je povdaril, da je Avstrija samo pod pritiskom zunanjih sil nastala in ostane kot samostojna država. Njena prisiljena samostojnost bi bila samo tedaj razumljiva, če pod pojmom nemškega naroda ne razumemo samo Nemcev v »Rajhu« ampak v istem redu vse — tudi avstrijske Nemce, kajti avstrijsko ljudstvo je le bistven del skupnega nemškega naroda.

Če bo tako nujno potrebno sporazumevanje evropskih držav dovolj hitro napredovalo, tedaj ne bi bilo potrebno in morda niti ne pravilno opustiti samostojno avstrijsko državo, če pa bo opustošenje Evrope trajalo dalj časa in se še razširjalo, se bo avstrijsko ljudstvo vprašalo nekega dne ali je sploh še mogoče prenašati zlasti v gospodarskem oziru nesrečno oddvojenost od Nemčije.

Dalje je dr. Seipel izjavil, da bo vstop Nemčije v Društvo narodov ugodno vplival na

pomirjenje Evrope in da se zastonj razburjajo tisti, ki se boje nemškega vpliva v korist narodnim manjšinam v raznih državah. Nastop Nemčije bo pokazal, da je tozadeven strah pretiran.

Konec levičarskega kartela v Franciji.

Poročali smo, s koliko napetostjo se je pričela in nadaljevala proračunska razprava v francoskem parlamentu. Opetovano že je bilo na tem, da posamezni člani Doumerjevega predloga strmoljavijo ne le finančnega ministra ampak ves Briandov kabinet. Briand je grozil, spletkaril, sklepal kompromise in vztrajal. Vlada je dobila v finančnem odboru opetovano nezaupnico pa ni izvajala konsekvenc. Nihče ji tega ni zameril, ker nihče ne ve odgovora na vprašanje — kaj potem. Pri izpremembi vrednostnih papirjev v papirje na ime je končno stavil Doumer sam izpreminjevalen predlog, ki je bil v finančnem odboru simpatično sprejet. Toda socialisti so bili proti in so ga skušali strmoljaviti s tem, da so skupno s komunisti zahtevali debato o prvotnem predlogu finančnega odbora. Doumer je stavil vprašanje zaupanja in izjavil, da ne more več čakati ampak striktno zahteva, da se takoj gla-

suje o njegovem kompromisnem predlogu. Socialisti so vztrajali na odklonilnem stališču. Tu pa je podal poslanec Casals v imenu radikalov in radikalnih socialistov senzacionalno izjavo, da bosta omenjeni stranki glasovali za predlog finančnega ministra. Poslanec obžaluje, da s tem glasovanjem omenjeni stranki prelomita svoje odnose s socialisti. Socialističen predlog je bil nato s 301 proti 149 glasovi odklonjen. Tako bo proračun Briandove vlade sprejet najbrže za ceno poloma levičarskega bloka.

Preganjanje katoliške cerkve v Mehiki.

Mehika, 13. februarja. Vse premoženje katoliške cerkve v Mehiki je vlada zaplenila. Pod najstrožjo kaznijo je prepovedano skrivati cerkveno premoženje pred državno oblastjo. Istočasno je bilo izdano zaporno povelje proti vsem tujim duhovnikom. Veliko število španskih in irskih duhovnikov je že odpeljanih v Veracruz. Nadškof Moradel je še na svobodi.

Mehiko ima socialistično vlado z generalom Calles na čelu. Od 1. 1924 je ta vlada podvzela že več sovražnosti proti kat. cerkvi in tudi že par polzkusov splošne razlastitve.

Romanje v Lurd.

Naša objava zadnjo nedeljo v »Slovenec«, da bo takoj po Veliki noči (6.—17. aprila) romanje iz Jugoslavije v Lurd je vzbudila veliko zanimanja. Čas je res sredno izbran; cena (2600 Din za III. razred, 3600 Din za II. razred) je primeroma skromna, ko vendar prepotujemo vso Zgornjo Italijo (Milan, Turin, Genova) in srednjo Francijo (Paray, Le Monial, Lyon), predvsem pa bivamo nekaj dni v slavnem Lurdu, kjer se vrši na priprošnjo

Brezmadežne toliko čudežev.

Vsem Slovincem, ki so bili 1. 1908 v Lurdu, je to romanje v najlepšem spominu.

Oglasite se torej nemudoma, kajti priglasite se sprejemajo samo do 1. marca! Zadostuje prijava na dopisnici, naslovljeni na stolni župni urad v Ljubljani. Denar se pošlje do 20. marca; priglasenim se bodo poslale položnice.

Pripravljalni odbor.

Številke družbe sv. Mohorja.

Najprej še dva popravka k preglednici: po neželbi pomoti je med tistimi župnijami, ki imajo po 9%, Mohorjanov, izostal Sv. Gregor nad Ortenekom, ki je torej v tem oziru prva župnija na Dolenjskem. Vsa čast ji! Iz Moravčev se nam poroča, da vsa občina Sp. Koseze dobiva knjige na Brdu (ozir. v St. Vidu pri Lukovici), velik del podobne Gor. Koseze pa v Pečah; naravno, da moramo vsled tega odstotka za Moravče same od 3,4% zvišati; na koliko, more vedeti le poverjenstvo. Še marsikje krajevne razmere, številkarju neznane, morda bistveno vplivajo na neugodno višino odstotkov. Ponavljamo, da smo pripravljeni netočnosti popraviti. — Sicer pa želimo, naj te številke glasno kličejo: na delo! Še štiri-najst dni, da se zaključi vpisovanje. Zadnjih štiri-najst dni! Ali ste storili vsak svojo dolžnost? V vsako slovensko hišo Mohorjeve knjige! Kako lepo priliko ima učiteljstvo, da da otrokom v roko ceneno in dobro knjigo. Kje dobite za 4 ali 5 Din tako knjigo? Lepšega smotra učitelj pač nima, kakor je ta, da v učencu vzbudi ljubezen do knjige. Če knjigo ljubi, se bo potem že sam dalje izobraževal. — In naša izobraževalna društva, ali ste že imela sejo za Mohorjeve knjige? V vsako hišo Mohorjeve knjige! Nikar se ne izgovarjajte, češ: ni denarja! Dobra, zlasti po učna knjiga prinaša bogastvo. Kako je Kolumb odkril Ameriko? Bral je knjige, študiral tedanje zemljepisje. Knjiga je kazala pot v Ameriko. Slavni ameriški milijarder Andrej Carnegie je kot siromašen deček moral kotlu streei v tovarni; ampak vsako soboto zvečer si je v mestni knjižnici izposodil knjig, ki jih je v nedeljo in čez teden, kadar je bil prost, čital. Z izobrazbo si je potem pomagal vedno višje in višje. Nikar torej izgovora: ni denarja. Knjiga ti prinese bogate obresti. Se samo »Travnistvo« bo prineslo našim poljedelcem stotero korist. In kdor se bo letos zatopil na primer v Biologijo, ki jo dobimo jeseni v roke, se bo naučil ceniti življenje, ki je za človeka največji kapital.

Nikar ne prepuščajte vse agitacije za Mohorjevo družbo gg. poverjenikom, ko vendar vidite, da so s stanovskim delom preobloženi. Pomagajte jim! V vsaki vasi — društva, zme-nite se! — naj bo kdo takorekoč za poverjenika z nalogo: v vsako hišo Mohorjevo družbo! Orli, ki se želite učiti govornišva, zdaj je prilika za to umetnost: govorite, dokazujte, razlagajte, prepričujte! Vsak novi Mohorjan bo dokaz vaše govorniške nadarjenosti pa to mi glavno: vsak novi Mohorjan bo nov kamen v zgradbi naše slovenske kulture!

Bodite vsi prepričani, da mi revščina vzrok, če je tu in tam tako malo zanimanja za Mohorjevo družbo; vzrok je nevednost in neumna lakomnost po uživanju, ki raje po grlu požene v eni uri, kakor pa da bi celo leto imel v hiši resnični duševni užitek, gospodar sam in vsa družina.

In če kje morda gospodar sam res težko da tistih 20 dinarjev, nagovorite družino: naj pa še otroci iz svojih prihrankov kaj prispevajo, ali morda tudi stric in teta, hlapec in dekla. Saj bodo knjige vsi brali.

Rad bi imel te dni mogočno trobento ali pozavno, da bi trobil po vsej Sloveniji — da, po po vsej, da bi se slišalo tudi onstran Kamniških planin in Zidanega mostu, v ledo Šta-

jersko, ki je v 1. 1925 skoro kar za 1000 udov nazadovala! — da bi torej trobil in gmel: v vsako slovensko hišo Mohorjevo družbo, Mohorjeve knjige!

Mohorjan.

Najmodernejša šola v Jugoslaviji.

(K sliki v »Ilustriranem Slovincu«.)

V današnjem »Ilustriranem Slovincu« prinašamo sliko novega šolskega poslopja v Mežici v Mežiški dolini. Novo šolsko poslopje, ki je deloma že dozidano in mora biti po pogodbi kolavdirano do 1. septembra 1926, je ena najmodernejših institucij te vrste v naši državi. V poslopju bo nastanjenih pet razredov ljudske šole, štiri razredi meščanske šole in dva razreda otroškega vrtca. Poleg tega bo v kletnih prostorih še učilnica za deška ročna dela, pralnica za deklice, kuhalne tečaje itd. Poleg telovadnice je kopalnica s pralnimi kopalji in basenom. V šolskem poslopju je tudi dvoje stanovanj za ravnatelje in prav udobno stanovanje za šolskega slugo, kakršno stanovanje pač nima marsikateri državni uradnik v mestu. Telovadnica je zgrajena v slovenskem stilu in ima tudi galerijo in jo bodo lahko uporabljala kulturna društva tudi za diletantске predstave in pri-nášanje kinopredstav vzgojnih in higijskih tendenc. Poslopje v celoti se krasno ujema s slikovito pokrajino in je s to šolo postavljen prvi tip moderne šole in v probudo vsem krajnim in državnim faktorjem, da vendar že enkrat zavržejo zidavo štirioglatih kasarn, ki doslej služijo za učilnice cvetu našega ljudstva. Načrte nove šolske stavbe je izvršil g. Maks Zecike, arhitekt v Mariboru. O političnem ozadju, ki je združeno z zidavo te šole, pa spregovorimo o priliki še kaj več.

Dogodki v Romuniji.

Poslednji dnevi v Bukarešti minevajo v velikem razburjenju in živahnosti vseh političnih krogov. Romunsko politično življenje se že od novega leta silno hitro razvija. Alarman-t na abdikacija prestolonaslednika je razvoj te še pospešila. Poslovna doba sedanjega režima traja le še do konca aprila. Ministrski predsednik bi jo bil rad podaljšal, pa mu ni uspelo. Zato so bile na najhitrejši način objavljene občinske volitve kot nekaka predigra za generalni spopad opozicije in vlade.

Občinske volitve imajo političnega značaja pa bodo vendar tudi v tem pogledu velike važnosti. Tega se zaveda tako vlada kakor opozicija. Če pri občinskih volitvah zmaga liberalna stranka ji bo to služilo kot argument, da ima večino med narodom in bo na tej podlagi zahtevala zase volilni mandat. Če pa bi vladna stranka propadla bo pa skušala podreti vsaj s tistimi svojimi kandidati, ki bi zavzemali mesta v senatu. S tem si hočejo liberalci utrditi pozicijo vsaj v zgornji zbornici.

Seveda opozicija skuša s vsemi sredstvi onemogočiti te namere liberalne stranke. V romunski opoziciji je dvoje močnih grup: radikalna kmetska stranka, ki ima kader svojih volivcev v Stari Romuniji in Besarabiji in narodna stranka, kateri so se pridružile tudi demokratsko inteligentne grupe pod vodstvom Take Jonescu in prof. Jorga. Ti imajo svoje volivce v stari kraljevini. Med radikalno kmetsko stranko in erdeljsko narodno stranko se že od 1. 1924 vodijo razgovori za sodelovanje ali celo za fuzijo dveh strank. Vsled spora

glede predsedstva skupne stranke niso razgovori vedli do rezultata. V praksi sta pa obe stranki skupno nastopali že pri volitvah v kmetske in gospodarske zbornice in vselej dosegli odločujočo večino. V pogledu na ureditev državnega življenja pa stranki še vedno nista edini. Radikalna kmetska stranka zahteva priznanje sovjetske Rusije in upostavitve normalnih odnosov z Rusijo, revizijo gospodarske in socialne zakonodaje liberalne vlade, upeljavo davka na premoženje in davka na vojne dobičke. Sedmograška narodna stranka vseh teh zahtev ni usvojila.

Vendar pa sta se stranki toliko znašli, da sta sestavili delovni program za slučaj, da pri volitvah zmagata. Tudi pri občinskih volitvah nastopata obe stranki s skupnimi kandidatnimi listami. Okoli te grupe se zbirajo druge manjše.

Notrane politični boj v Romuniji se od dne do dne stopnjuje in bomo imeli to pomlad ne le viharne temveč tudi krvave prizore na političnih bojiščih.

Dobitki loterije za zgradbo Stadiona.

I. glavni dobiček: spalnica za 2 osebi iz orehovega lesa Din 25.000.

II. glavni dobiček: novo motorno kolo Din 20.000.

III. glavni dobiček: blago za nevestino opremo Din 15.000.

IV. dobiček: srebrni servis za 6 oseb Din 10.000.

V. dobiček: živalni stroj Din 5.000.

VI. dobiček: moško kolo Din 3.500.

VII. dobiček: kuhinjska posoda Din 2.500.

VIII. dobiček: blago za moško obleko Din 1.500.

IX. dobiček: blago za žensko obleko dinarjev 1.200.

5. dobitkov: srebrna moška ura, lestenec, stenska ura, 2 kineški vazi, pisalno orodje po Din 1000.— je Din 5.000.

5 dobitkov: servis za kavo, vreča moke, zaboj sladkorja, jedilno orodje za 6 oseb, moški dežni plašč po Din 750.— je Din 3.750.

10 dobitkov: ženski dežni plašč, čajna garnitura, usnjata torbica, elektr. likalnik, 12 parov ženskih nogavic, 2 prešiti odeji, posteljna garnitura, 6 samoveznic, kuh. aluminijeva posoda, kovček po 500 Din je Din 5.000.

15 dobitkov: Jurčičevi zbrani spisi, ženski dežnik, palica s srebrnim ročajem, 12 robcev, nahrbtnik, 12 parov nogavic, budilka, stojalo za cvetlice, podoba z okvirjem, namizna svetilka, aktočka, listnica, doza za cigarete, ogle-dalo po 250 Din je Din 3.750.

50 dobitkov po 100 Din je Din 5.000.

100 dobitkov po 50 Din je Din 5.000.

Dopisi

Fara pri Kostelu. (Zveza Slovenije z morjem.) Gospod ing. Klodič se sklicuje, ko pobija proggo Kočevje — Brod — Moravice zaradi plazovitosti na strokovno mnenje geološkega zavoda v Budimpešti. V celem gorskem predelu ni nikjer plazovitega sveta, kar se vidi na drevmi, na trdnem skalovju in drugih okoliščinah, ki bi se sicer pokazale, ako bi zemlja drčala, ali pa bi se morda pregibale druge nižje ležeče plasti. Poizvedovali smo, kako se je moglo zgoditi na reški proggi, da ni bilo miru pred plazovitostjo in to celo na dveh krajih. Poizvedovanje je dognalo to-le: Plazovitost izvira vsled tehnične pogrške pri gradnji železnice. S silnimi zasipi in nasipi so prerezali tam ležeče jarke brez vsake brige, kam se bo odtekala višje gori se zbirajoča voda. Voda se je nabirala ob nasipih in jih spodjedala skoro do žive skale, kar je naravna posledica vsakega nabiranja vode. Pri malenkostni pazljivosti za časa gradnje te proge bi si bila železniška uprava lahko prihranila težke vsote, ki jih je morala pozneje trošiti za odpravo te tehnične res gorostasne napake. Ako je kak zavod ugotovil kaj drugega, je to neumnost. Nespa-metno pa je, da se na take očitke kot na slabotno bilko opira tudi podravnatelj g. ing. Klodič, ki si lahko na licu mesta ogleda upravičenost te naše trditve. — A. Papež.

Loka pri Zidanem mostu. Zadnje poročilo od nas je bila napoved, da dobimo nove zvonove. Prvi veliki, največji tu na okrog, in drugi nam že s prejšnjim v najlepši harmoniji pojeta od 11. oktobra pretečenega leta, ko sta prišla med nepozabno lepimi slovesnostmi v stolp na svoje visoko mesto. Zadnji praznik 2. febr. pa je imelo naše SKI društvo svojo letno sv. mašo in občni zbor, kateri se je končal v natičeno polni dvorani s tombolo s 105 dobitki. Društvo deluje bolj tiho in krajevnim okolnostim primerno, toda živahno za svoj prelep namen in šteje z novimi člani 113 udov. Tudi glede prihodnosti in udeležbe pri prireditvah iger naše društvo ne bo med zadnjimi. Priredilo je s pomočjo članic Marijine družbe dne 16. avgusta 1925 igró »Roka božja«, dne 8. novembra »Najdena hči« in dne 27. decembra žaloigro petdejanke »Vestalka«. Pri tej prireditvi je krepko udarjal domači novoustanovljeni tamburaški zbor pod vodstvom g. organista in g. obč. tajnika Zdr. Ferliča. »Vestalka« se je morala 6. jan. t. l. ponavljati. Sedaj pa imajo zopet pripravljeno fantje eno igró in dekleta eno. Pri treh igráh je bil čisti dobiček določen za nove zvonove, za katere skuša naša mladina na tak način kaj doprinesti. V odbor društva so bili izvoljeni gg.: Jos. Krajnc, trgovec, predsednik; Mih. Sket, župnik, podpredsednik; Al. Potrč, kapelan, tajnik; kot odborniki: Iv. Jurman, Al. Esih, Gašp. Medved, Fr. Kajtna, Al. Konhajzler in Iv. Prebovšek, vsi posestniki. Dne 31. jan. je bil sestavljen odbor novo ustanovljene Mladeniške zveze, katere šteje 21 fantov. Bilo bi jih še več, ako bi ne bila fara na meji župnije, tako da imajo nekateri do dve in tri četrt ure do cerkve, katere okolnost nam marsikaj dobrega sploh onemogočuje. — Evo torej nekaj dokazov, da je društveno življenje doma tudi v staroslavni Loki.

Dnevne novice

★ **Biankini v agoniji.** Don Juraj Biankini leži v agoniji. Govori o Radiću in jugoslovansku. Kralj se je informiral o njegovem stanju. Njegovi prijatelji so vse pripravili za slučaj smrti.

★ **Darujto knjige za zasedeno ozemlje!** Katoliško izobraževalno in bralno društvo v Orehku pri Cerknem prosi vse zasebnike in ustanove širom Slovenije, da mu pri njegovem težkem narodno-obrambnem delu pomagajo s tem, da mu darujejo kaj knjig: gospodarskih, drugih poučnih, leposlovnih itd. Društvo je bilo šele pred kratkim ustanovljeno, je še ubogo in nima denarnih sredstev, da bi si nabavilo knjig. Rokaji v svobodni Jugoslaviji, pomagajte nam! — Knjige sprejema naša uprava in g. Rafael Abram, krojač Gospo-svetska cesta 16 na dvorišču desno.

★ **Umrli** je v Planini pri Rakeku v petek g. Antona Kovšca v lepi starosti 82 let — mož ki zaslužni, da se ga spomni tudi naš list. Umrli g. Kovšca je bil v Planini markantna osebnost, zavzemal je v javnem življenju odlična mesta. 35 let je bil župan velike občine Planina, ki je tedaj obsegala še vso sedanjo občino Rakek. Bil je naravnost vzor modrega pravičnega in človekoljubnega občinskega četa, ki so mu Planinci zaupali tolikrat vodstvo svoje obširne občine. Za njegovega županovanja se je poleg drugih važnih naprav zgradil planinski vodovod in mogočen most čez reko Unec. Zavzemal je tudi v drugih javnih korporacijah odlična mesta. Bil je tudi dolgo vrsto let cerkveni ključar dveh cerkva: podružne cerkve sv. Roka v Gornji Planini in znane romarske cerkve M. B. na Planinski Gori. Bil je mož globoko veren in tako je tudi vzgojil vso svojo družino. Stal je vedno odločno v vrstah SLS in bil ves čas zvest naročnik naših katoliških listov. Vzorožmo bodi ohranjen med nami časten skomin!

★ **Poročil** se je v Škofji Loki 10. t. m. g. Josip Junc, šef zastopstva zavarovalne družbe L' Union de Paris, z gdnco. Milko Primic iz ugledne ljubljanske družine. Poročil ju je ženinov prijatelj in tovariš iz Novomeške gimnazije g. Franc Kek.

★ **Lovci so se zbrali.** V nedeljo dne 7. II. so se na iniciativo sklicatelja gospoda Frana Lotriča zbrali v gostilni g. Valjavca v Sp. Šiški (Reinighaus) bivši vojaki 7. slovenskega lov-skega bataljona. Udeležilo se je tega sestanka 80 starejših in mlajših »lovcev« iz vseh krajev Slovenije. — Videli so se ginljivi prizori, ko so se speli stari vojaki, ki se 30 let niso videli, po tem dolgem času pa zopet objeli, spominjajo se vseh bridkih vojaških doživljanj. Na tem sestanku se je tudi sklenilo, da se bivši vojaki tega bataljona ob času letošnjega velesoja zopet snidejo v Ljubljani. V to svrhu se je izvolil poseben odbor, katerega naloga je, da vodi evidenco vseh bivših vojakov 7. lov. bataljona, da jih more ob priliki kake prireditve pravočasno obvestiti.

★ **Iz uradnega lista.** »Uradni list« za Ljubljansko in mariborsko oblast z dne 13. t. m. objavlja: Razpis o oddajanju oseb, obsojenih po vojaških sodiščih, na prestopanje kazni v zapore civilnih sodišč; Razpis o praznovanju praznikov v kaznilnicah, prisilnih delavnicah, državnih vzgojalnišnih (domovih za vzgojo maloletnikov) in sodnih zaporih; Izpremembe v pravilniku za izvrševanje zakona o stanovanjih; Razpis vsem stanovanjskim sodiščem glede člena 82. zakona o stanovanjih; Pravilnik za izvrševanje invalidskega zakona. Izpremembo člena 7. v začasnem pravilniku za izvrševanje šolsko-zdravniške službe v Sloveniji.

★ **Iz davčne službe.** Premeščena sta davčna asistenta Karel Majer iz Ljubljane (mesto) na Brdo in Viktor Koritnik z Brda k davčnemu okrajnemu oblastvu v Ljubljani.

★ **Iz policijske službe.** Premeščeni so: višja stražnika Anton Ravbar in Fran Tomšič ter stražnik Alojzij Slapar, vsi pri državni varnostni straži v Sarajevu, v Ljubljano.

★ **Tragične smrti** je umrla dne 7. febr. Mariča Malovašič v Hobovšah, župnija Stara Oselica. Umrla je v 25. letu. Bila je dekle, kakršnih danes ni mnogo. Lahko bi bila vzor dekletom cele župnije v mirnem in dostojnem življenju, tako da so jo vsi, ki so jo poznali, visoko cenili in spoštovali.

★ **Postavljanje radio-postaj.** Z ozirom na dejstvo, da so se postavljale radio-postaje nepravilno po nestrokovnjakih in ker so se pripetile radi tega razne nesreče (vsled udara strel v anteno in dr.), je izjavila Gradbena Direkcija v Ljubljani s svojim dopisom št. 776 z dne 29. januarja t. l., da spada postavljanje zunanjih (visokih) anten, nadalje vsa dela pri postavitvi, kakor tudi križanja javnih cest in trgov, križanja in približevanja obstoječim nizko in visokonapetostnim napravam ter vodom telefona in telegrafa, ozemljevanje, material za antene, obsejne točke, zveze med anteno in odvodom, izolacije, varovalke, zavarovanja pred prenapetostjo in strel v elektro-tehnično obrt in da smejo ta dela izvrševati po obsejnih predpisih gradbenega ministrstva samo koncesionirani elektrotehniki.

★ **Umrli** je 8. februarja Ivan Stanovnik, krojaški mojster v Podsmreki. Zapušča žalujčo ženo in tri nepreskrbljene otroke.

★ **Ali že veste?** Kaj pa? Da je pričela tovarna »Mirim« razven čokolade izdelovati tudi najfinejše bonbone, napolnjene z izvrstnimi kremami vseh vrst. Kdor jih enkrat poskusi, jih vedno zahteva.

★ **Smrt.** Dne 9. svečana so spremili ob obilni udeležbi sorodnikov in znancev k zadnjemu počitku Matijo Topliška, posestnika v Olimjah v starosti 73 let. Rafnega je mučila več let težka neozdravljiva bolezen, vendar je prenašal vse trpljenje potrpežljivo in udano. Bil je vedno v naših vrstah ter zvest Bogu in narodu. Z njim so Olimčani izgubili staro slovensko korenino.

★ **Nesreča.** V petek 11. t. m. se je pri kopanju gramoza ponesrečil Franc Pogačnik iz Lesc. Pri delu se je odtrgala večja plast gramoza in ga zasula do vratu. Prepeljali so ga v bolnico.

★ **Odmetnica pobegnila.** V cetinjskih zaporih je bila zaprta nečakinja znanega odmetnika dr. Markovića Stojka Markovičeva. Pred par dnevi je preko noči izginila iz zapora. Zandermerija jo zastojni išče, najti ne more nobene sledi za njo. Tudi njena tovarišica ne ve povedati ničesar drugega kot to, da sta se zvečer se razgovarjali, da pa je jutraj ni bilo več v postelji. Postelj je bila lepo urejena in prirejena, tako kot bi nekdo ležal pod odejo. Sumijo, da je Markovičevi moral pomagati kak stražnik.

★ **Mačka odgrizla otroku nogo.** Nedaleč od železniške postaje Horgoš pri Subotici je našel železniški čuvaj mrtvega novorojenčka. Ko je prišla policija, je ugotovila, da dete nima ene noge. Čuvaj pa je trdil, da je bilo poprej dete celo. Preiskava je pokazala, da je mačka odgrizla otroku nogo in jo je tisti čas ravno grizla za grmovjem. O materi ni sledu.

★ **Cenena večnost.** V Novem Vrbsu v Vojvodini je 60letni stari Bičerdija osnoval novo sekto, ki se imenuje »družina večnih ljudi«. Vsa tajnost te vere je v tem, da njeni pristaši ne jedo nobenih kuhanih jedi, marveč samo orehe in drugo sadje ter sirov riž.

★ **Samomor v šoli.** V sarajevski II. gimnaziji se je med poukom zabodel z nožem dijak VI. razreda Brezanič. Profesor je bil na šolski tabli našel karikaturi Pašića in Radića in napis »Narodni sporazumi«, vsled česar je čerji pri njem 12 do 18 oseb (raznih stanov), v živahnih razgovorih, večidel političnih. Le v petek sva bila g. Krošl in jaz pri prevz. g. knezoškofu na obedu, daširavno me je knezoškof hotel imeti vso dni v škofijski palači.

Zvečer smo šli k predstavi opere »Evangeljnik«, v ložo mestnega župana, ki nam je ta večer velikodušno odstopil svojo ložo. Hvala mu! Igrali in peli so izvrstno, tudi orkester, večinoma vojaški, je bil dobro izvežban. Intendantu sem čestital. To opero sem prvič slišal na Dunaju v dvorani operi, ko sem šel iz Berlina, kjer sem obiskal družino turista Holsta, sodnika, ki se je leta 1891. ponesrečil na Triglavu, ko je šel od Dežmanove kočice čez Prag v Vrata, zapeljan po napačni markaciji Alpenvereina, kar sem grajal s svojim podpisom v dunajskem »Vaterlandu«. — Takrat je to vzdignilo veliko prahu po nemških časnikih. Gorje meni, če bi ne bilo res! Pa poverjenik z Dunaja se je prepričal na licu mesta in so napis ter rdeče črte hitro zbrisali, pozneje pa pot čez Prag popravili. Ponosen sem bil, da sem zavrnil mogočne gos-pode Alpenvereina, ki so si že skoraj ves Triglav osvojili in mene hoteli strahovati, pa sem jih sledilji jaz ukrotil in pridobil Triglav za Slovensko planinsko društvo. Niso jim pomagale ne pravde, ne zahrbtno hujkanje zoper mene pri občini in pri uradih. Saj je svet naš in moj, ker sem solastnik, pa bi naj bil jaz suženj in s strahom hodil na Triglav in v nemške kočice, kjer Slovenci niso dobili postelje, če je bilo dosti nemških tu-

bil z dijaki strog. Brezanič je bil poklical iz klopi in ga izprašal; ker dijak ni znal, ga je z opominom poslal nazaj v klop, nakar se je Brezanič zabodel.

★ **Samomori med belgrajskimi študent-kami.** V Belgradu se je te dni zastrupila študentka Desanka Solirović. To je med belgrajskimi dijakinjami letošnje sedmi samomor.

★ **Samomor vajenca.** V Belgradu se je s kuhinjskim nožem zabodel 16letni vajenec Sava Guljan. V pismih, ki so jih našli pri njem izjavlja, da gre v smrt zaradi slabega ravnanja.

★ **Zlatnik v Zlatorog-terpentinovem milu** so našle dalje: Matilda Kugler, Zagreb, Viljemina Kopač, Ziri in Marija Ogrin, Verd. — Posebno srečo pa je imel šofer pivovarne »Union« v Ljubljani, Franjo Hudovernik, ki je našel kar zaporedoma dva zlatnika.

★ **Želodčne otekline** (nekrvaveče) olajšuje prekuhana in zopet ohlajena Radenska voda.

★ **Pri želodčnih in črevesnih težavah, zaprtju, napenjanju, gorčicah, pehanju, glavobolu, pomanjkanju teka** že 1—2 kozarca naravne »Franz-Josef«-grenčice temeljito izčistita prebavila. Bolnišnice dokazujejo, da celo težko bolni radi segajo po Franz-Josef-vodi in da jim zelo dobro de. Dobiva se v lekarnah in drogerijah.

★ **»Čajanka«** čajne mešanice so najcenejše in najzdradnejše. Zahtevajte jih povsod. Posebno priporočamo št. 2 in 3.

★ **Idijot, sloviti roman svetovnoznane ruskega pisatelja Dostojevskega v slovenskem prevodu dr. V. Borštnika,** katerega I. del je pravkar izšel v okvirju »Splošne knjižnice«, založba Zvezne knjigarnice Ljubljana, Marijin trg št. 8, se dobi za ceno Din 32.— za broširan in Din 40.— za vezan izvod.

★ **Sadjarji sedaj** je čas, da mažete Vaše drevje z ARBORINOM, katerega izdeluje Chemotehna, družba z o. z. Ljubljana, Mestni trg 10.

Ko smučarji na Bledu so tekmovali, so alkoholnih pijač se vzdrali; a vendar podrl nekaterim je moč pri tekmi naporni »Buddha« čaj vroč.

Ljubljana

○ **Cerkvena glasba v stolnici.** Danes, o priliki slovesnega praznovanja četrte obletnice kronanja papeža Pija XI. se bodo pri škofovi pontifikalni maši ob desetih izvajale sledeče skladbe: Antifona »Sem kakor oljka«, zložil St. Premrl; Missa »Oriens ex alto«, zložil M. Filke; gradual in trakt zložila Stecker in Premrl; Jubilate Deo, zložil R. Wagner; Sattnerjev Te Deum in Skroupova papeška himna. Sodelovala bo godba Dravske divizije.

○ **Krekova mladina** ponovi danes zadnji-krat na splošno željo Miklovo Zalo v Ljudskem domu, Streliška ul. 12. Da ne bo drenja pri blagajni, naj si vsak preskrbi vstopnice v predprodaji Jugosl. strokovne zveze, Stari trg 2-1 in eno uro pred predstavo pri blagajni. — Odbor.

○ **Podružnica krščanske šole za stolno** župnijo ima danes, v nedeljo ob 5. popoldne redni občni zbor v Jugoslovanski tiskarni. Pred občinim zborom govor g. kanonika dr. Klinarja.

○ **Številke gospe Rožmarinke**, veselo-igro s petjem v petih dejanjih ponovi Ljudski oder v Ljubljani na splošno željo občinstva v nedeljo dne 21. t. m. ob pol 4. uri popoldne. Igra se bo vprizorila popoldne, da bo imelo

Ljubezen gre skozi želodec

zato pazite gospodinje, da kuhate le v posodi, kupljeni pri trvdki

STANKO FLORJANCIC

trgovina z železnino
LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA STEV. 35.

Priporočamo

Kolinsko cikorijo

tudi občinstvo iz okolice priliko ogledati s to velezanimivo in humorja polno igro, ki je imela uspeh, kakor malokatera druga.

○ **Smrt v opernem gledališču.** Redko s pripeti, da umrje kdo v gledališču, če ni namreč kake katastrofalne nesreče kakor požar potres ali kako drugo nepričakovano težko in hipno razburjenje občinstva. Pripetil pa se je pedsinočjem v opernem gledališču smrtn slučaj. Na desnem balkonu je sedel nadsprednik državnih železnic Josip Kregar. Moje je hipoma omahnil s sedeža, padel na tla in se onesvestil. Uslužbenci so ga odnesli brez hrupa in skoro neopaženo na balkonski hodnik. Poklicali so takoj policijskega zdravnika dr. Avramovića, ki se je dolgo trudil, da b spravi ponesrečenca k zavesti, kar pa se mu ni posrečilo in je mož v približno 20 minutah umrl. Ponesrečenca so prepeljali na njegove stanovanje.

○ **Stalna higijenska razstava** na Ljubljanskem velesojmu bo otvorjen še tekom meseca marca t. l.

○ **Srebrno poroko** obhajata v sredo, dne 17. t. m. g. Franc Markič in njegova žena Marjeta v krogu svoje družine.

○ **Licejska knjižnica** posluje za stranke od 15. februarja nadalje vsak delavnik od 9. do 13. in od 15. do 17. ure. To vest prinašamo z zadovoljstvom, ker vemo, da bo marsikdo ravno popoldne rad prišel črpat znanstvene podatke, ako bi mu dopoldne ne bi bilo mogoče priti v študijsko knjižnico. Menimo pa da bi kazalo razširiti popoldansko poslovanje tako, kot ga imajo drugod vseučiliške knjižnice. Seveda bi zato morala država dati več pomožne oseba, zlasti slug, ne pa da jih celo — reducira na — enega!

○ **Državna licejska knjižnica** v Ljubljani postane kakor izvezo, z novim proračunskim letom vseučiliška knjižnica.

○ **Kuha s plinom.** V ponedeljek, dne 15. t. m. ob 4. uri popoldne predava v kuhinji gospodinske šole v Mladiki ga. Zemljanova o kuhi s plinom. Med predavanjem se bo kuhala predvajala tudi praktično ter se bo trošek plina meril na plinomerih, ki so preizkušeni po tukajšnjem meroizkusnem uradu, da se brezdvomno dokaže rentabiliteta plinske kuhne. Opozorjamo in vabimo na to predavanje vse gospodinje, ki si žele priučiti načinu po katerem je kuha na plinu najcenejša. — Mestna plinarica.

○ **Tatica in sleparček.** Kurjač državne železnice Karl Rolan, ki stanuje v Pristavski ulici št. 7, je prijavil, da mu je bila ukradena iz njegovega stanovanja tula srebrna ura, vredna 200 Din. Sosedje so videli več sumljivih oseb, med temi tudi neko deklico s pisano kapico, ki spominja na svoječaso znano afero predrne tatic, ki je bila znana pod imenom »Bela čepica«, in ki je izvršila več predznih stanovanjskih in podstrešnih tatvin in ki se je vtihotapljala v tuja stanovanja pod pretevo, da jo je poslala posredovalnica za delo ali pa je prosila za vodo, češ, da ji je slabo. Nekateri usmiljeni ljudje so deklico še pogostili, zato pa jim je odnesla vse, kar ji je prišlo pod roke. Po opisu prizadetih in oškodovanih strank jo je končno prijel eden ljubljanskih detektivov, ki je zasačil »Belo čepico« pred kino »Matica«. — Krojaški vajenec J. L. je prišel v modno trgovino Urbančev in je zahteval za trgovca Olupa na Starem trgu, ki je z Urbancem v kupčijskih zvezah 60 m podloge za moške obleke in pa 40 m vojaškega platna. Fant je blago res dobil, toda goljufija je bila kmalu razkrita.

Slava Mariboru!

Ne najdem dosti besedi, da bi se dostojno zahvalil za veličasten sprejem v Mariboru, katerega nisem pričakoval in ne zaslužil. Videl sem sedaj prvič lepo mesto Maribor s krasno okolico. Maribor je moderno mesto in bolj snažno ko Ljubljana. Bival sem tam od srede 3. februarja do sobote. Osupnil me je že sprejem na kolodvoru, kjer so me čakali načelniki raznih korporacij in društev in me je z laskavimi besedami nagovoril moj zvest prijatelj, agilen Jože Krošl, organizatoričen talent, ki rad pleza po triglavskih gorah. Pri sprejemu so bili tudi navzoči: dr. Senior (SPD), ravnatelj dr. Jož. Tomišek, ki je povzdignil »Planinski Vestnik« na sedanjo višino in mene spodbudil, da sem pisal Planinske spomine, kapelnik Gašparič, pevovodja društva »Maribor« (80 pevcev), dijaško turistično društvo »Skutac«, vodja Čirilove tiskarne Rotter, ki nas je že v Vratih fotografiral, ko smo opravljali pogrebne molitve po f. Topolavcu, in mi je sedaj v Mariboru podaril v soboto krasen album z 26 slikami, katere je on napravil iz prizorov ob Triglavu in sedaj na postaji pri sprejemu. Pač lepi, trajni spomini! Od kolodvora so me z avtom peljali v mestno župnišče, kjer so mi nakazali stanovanje za ves čas. Kaj naj rečem o g. kanoniku-stolnem župniku Moravcu? Tako prijaznega in gostoljubnega župnika še nisem našel. Vsek dan nas je bilo na kosilu in ve-

ristov! Dalje, nepristranske Nemce pa sem vedno rad imel in z njimi korespondiral.

V petek jutraj smo se peljali v zaprtem avtu na Falo. Velikanska centrala, lastniki Švicarji, Drava pada čez jez 18 metrov globoko, ima 47.000 konjskih sil. Le v Švici, v Schaffhausenu je še večja centrala v celi Evropi. Ker teče tukaj Drava med hribi, je bilo mogoče dobiti padec 18 metrov. V Rušah je velika tovarna za dušik, umetno gnojilo, pridobljeno iz zraka in vode (Drava). Moj prijatelj, inženir Slajmer, nas je vodil po obširni tovarni (stroški 250 milijonov dinarjev). Z elektrodam i, ki jih dobivajo na Blejski Dobravi pri Jesenicah, dobe vročino 4000 stopinj Celzija. V naši cementni tovarni na Dovjem nam zadostuje 2000 stopinj, da se stopi mešanica kamna in ilovice ter pretvori v Portland cement.

V Rušah nas je sprejela deputacija SPD in občine ter nas pozdravila v izbranih besedah in povabila v hišo, da se malo okrepčamo. Predsednik SPD je nadučitelj v p. g. Lesjak. V bližini so lepe gorice, slavno Pohorje, kjer imajo več planinskih koč, kamor so me že lani vabili. Sedaj sem obljubil, da pridem poleti. — Pa mudilo se nam je, ker je mene in Krošlino pričakoval knezoškof ob eni k obedu. Z avtom smo bili hitro tam. Presvetli se je za vse zanimal in nam pojasnil važne reči. Za njegovo ljubeznivost mu bodi izrečena najlepša zahvala!

Ne smem prezreti zanimivega koncerta v četrtek popoldne na gimnaziji, kjer je orke-

ster krasno igral in je moški zbor izredno lepo zapel dve moji pesmi: »Oj Triglav, moj dom« in »Mi v grobi smo«. Globoko zamišljen govor ravnatelja dr. Jož. Tomiška me je ganil do solz. Zelo pesniško me je nagovoril načelnik »Skute«, osmošolec Krošl. — Kratko in pristransko sem se zahvalil ter pojasnil, kaj je naredil Simon Gregorič čez besede »Mi v grobi smo«, namreč 14 dni pred smrtno, in prof. Berbuč je potem manuskript meni poslal, da ga komponiram. Slavnost v gimnaziji je trpela eno uro ter kaže nadarjenost in planinsko navdušenost mariborskih gimnazijcev, ki ji ni menda najti para v Jugoslaviji.

Glavna točka pa je bila prireditve v petek večer v veliki dvorani Gospodarske banke, kamor je imel priti prvi in največji turist Janko Mlakar, da predava o Mont Blanku in kaže slike. V začetku je bilo petje, godba. Kapelnik Gašparič je velik, ženjalen mojster kot dirigent in v izražanju vseh fines, to je pokazal pri dijaškem koncertu prejšnji dan in zopet v petek. Solo »Planine solnčne, ve moj raj« je pel izvrstno mil, lirčen tenor. Tudi zbor, gospodične pevke (visoki a), je z lahkoto vse zmagal. Zboru 80 pevcev in pevk moja srčna zahvala!

Sledili so različni pozdravni govori. V imenu podružnice SPD je govoril njen načelnik g. višji sodni svetnik dr. Senior, moj dober prijatelj. V imenu pevcev me je pozdravil g. Hrastelj, ki me je v ognjevitem govoru lepšega naslikal nego sem v resnici. G. Hrastelju še posebej hvala za njegovo veliko

Napad na mirnega človeka sredi mesta.

12. t. m. se je ravnatelj Trboveljske premožkopne družbe G. Adolf Huber okoli 7. ure zvečer vračal iz kavarne Union skozi frančiškansko ulico na svoj dom v palači T. P. D. Ko dospel do vrat Učiteljske tiskarne, ga neznanec, ki ga G. Huber ni bil zapazil, nenadoma zagradi odzadaj, mu z rokami zagrne oči iz ga z vso silo potegne v vežo tiskarne, kjer ga je podrl na tla. Tam sta ga ležečega dva individua obdelovala s pestmi in suvala ter na druge načine maltretirala, tako da je G. Huber precej poškodovan, zlasti po licu. Rešil ga je trgovec z drožami G. Medved, ki je v tem hipu stopil v vežo. Napadalec sta namreč zdaj urno zbežala in sicer preko dvorišča Učiteljske tiskarne čez zid Agnolovega vrta, odkoder sta se skozi vežo Agnolove hiše bržčas zgubila na Dunajsko cesto, kjer sta se po vsej priliki pomešala med pasante. Ravnatelj Huber, ki je bil nekaj časa v nezvesti, se je potem sam podal domov. Tako je Ljubljana po raznih podobnih slučajih za en tak zagoneten napad, ki se konča s poškodbo žrtve ali celo, kakor v še nepojasnjenem slučaju trgovca Pipana, s smrtjo, bogatejša. Policija ugaiba, kaj bi bil povod temu napadu, vpoštevajoč možnost poskušene roba ali pa celo političen motiv, kar je vsekakor verjetnejše, ker nosi napad na sebi vse znake maščevanja. G. ravnatelj Huber je bil namreč že dni v nekem ljubljanskem tedniku napaden radi redukcije delavstva v trboveljskih premožkopih, nakar je, kakor znano, centralna uprava Trboveljske odgovorila, da to ne spada v delokrog ravnatelja Huberja, marveč da je redukcijo odredila centralna uprava. Kolikor je redukcija delavcev v teh tako težkih časih upravičeno predmet ogorčenja nad Družbo, se mora napad skoroda ob belem dnevu na nič slutečega človeka, ki končno izpolnjuje le navodila veldružbe, najodločnejše obsojati, ker se femska justica v civilizirani državi ne more trpeti. Dolžnost oblasti je, da stori vse, da se krivci, ki gotovo niso iz delavskih krogov, izsledijo in eksemplarno kaznujejo, kajti kam pridemo, če se razpase v našem mestu tako rokovanjstvo in samosodstvo? Bil bi skrajni čas, da te teroristične metode prenehajo, oziroma da jih poklicana oblast brezobzirno zatre.

Vrhnika

Bevška šola. Zupanstvo naše občine prične spomladi z zidanjem nove šole v Bevkah. Opeko so kupili pri g. J. Lenarčiču kot najcenejšem ponudniku; komad po 40 par. Tudi vse druge priprave so v najlepšem tiru. — Pripomnimo, da radi te šole občinske doklade ne bodo povišane niti za eno paro; zadoštevajo bodo prihranki zadnjih treh let. Za sedanjí čas res dobro gospodarstvo. Razumemo pač, zakaj nekatere gospode to tako boli.

Skrajni levičarji naših socialistov so pričeli samostojno politično življenje. Polastili so se »Svobode« in njene knjižnice. Bernotovem je ostalo društvo »Napreč«, ki pa je silno šibko. Med obema strujama vlada pač smrtno sovražstvo.

Brezposelnost se širi vedno huje tudi pri nas. Zadnjo soboto je ustavila obrt in plačila tvrdka Jaroslav Brajer v kamnolomu Verd. Ravno tako se obeta zatvoritev opekarnice »Kotnik«. Tudi znak »bogate« Slove nije.

Voditelj samostojnih in Radičevih kmetov, gostilničar in mesar, g. Ivan Kos, se preseli te dni stalno na Sušak. Baje bo izstopil tudi iz političnega življenja.

Obletnica Zerjavovih obljub. Eno leto je preteklo, kar se je vršil najsrdečiji volivni boj, kar jih pominja naša zgodovina. Zivo se spominjamo shoda dr. Zerjava in njegove ta-

gostoljubnost in potrpežljivost z menoj. Po njegovem govoru mi je podala brhka Mariborčanka krasen šopek svežih nageljnov, ki jih sedaj s takim užitkom vonjam, kakor nekdanj g. Janko Mlakar. Glavni, filozofični, umetno zasnovani govor pa je imel načelnik mariborskega Aljaževega kluba, slavni orientalist dr. Jehart, in sicer: Pomen planinstva in turisticke v zvezi z našo vero. Če bi jaz kaj hotel dostaviti, bi se to reklo: vodo v Savo nositi ali bačvo vina (111 litrov, ker sem mu na re-sedah zahvalil, omenil šest škofov, ki se za Triglav in za mene zanimajo (tudi djakovskega škofa Akšamoviča, ki mi je za Božič poslal bačvo vina (111 litrov), ker sem mu na rešpetin Triglav pokazal). Nagajivo sem potipal tudi svojega prijatelja Janko Mlakarja, kateremu ni vse verjeti, kar v Planinskem Vestniku piše. On je pa rekel, da se je naučil od mene pisati več kot je res. Zgal mi je tudi z roko, češ, da mu kradem čas, ker bi že rad začel z Mont Blankom. To se mu je res posrečilo. Splošno odobravanje in ploskanje. — Potem ob 11 smo šli še v Narodni dom, kjer me je čakalo mnogo planincev. Pozdravil me je g. podžupan Lipold. Vsi veseli in zadovoljni smo šli ob polnoči spat.

V soboto sem nakupil odpustke za svoje pevke, ker drugače se mi kujajo. S črno obrobljenimi ščipalnikom, ki sem ga tudi kupil v Mariboru, sem pa tako strašen, da beži doma vse pred menoj od gospodinj do mačke. Pozabiti tudi ne smem policajev v Mariboru,

kratne vsemogočnosti. Ravno na Svečnico je bilo, ko je g. minister v hiši g. Jelovška delil obljube. Sprejel je uradniško, delavsko in invalidsko deputacijo, še celo g. davčni upravitelj so prosili. G. minister so zabeležili in obetali vse. In danes? Kaj je storil? Kje so obljube? Vprašajte delavstvo? Vprašajte invalide? Razočarani ste vsi tisti, ki ste v takratnem volivnem boju delali zanj. Veliko ste stori-li, samo minister Gregor pa — nič.

Znani Kresov projekt o katerem krožijo razne govorice, leži še vedno v miznici g. velikega župana Baltiča, in čaka rešitve. Najbrže zastoji.

Gospodarsko predavanje se vrši prihod-njo nedeljo ob 3. uri pop. v Rok. domu. Predavanje bo silno zanimivo; zlasti za trgovce, obrtnike in lesne producente. Vabljeni vsi!

Zagorje

Kat. prosvetno društvo vprizori na pustno nedeljo v Zadržnem domu šaljivi prizor: »Trije tatovi« in burko: »Županova Micka«. Po prireditvi se vrši pustna zabava pri Hra-stelju na Selu. Sodeluje društveni tamburaški zbor.

Po cestah v Zagorju so začeli strgati bla-to. Bilo ga je že toliko, da bi se morali skoro začeti s čolnom vožiti po njem. Seveda s sa-mim strganjem blata ni dosti pomagano, ker se takoj zopet naredi novo blato. Treba bo ceste dobro nasuti s kamenjem — vse drugo ne bo veliko zaleгло.

Pustne norosti je otvorila pri nas otroška maškerada v rudniški restavraciji dne 11. t. m. Splošna sodba občinstva je, da so take prireditve kvarne vzgoji. K sreči ni bila ta maškerada prirejena za otroke širših slojev, ampak samo za one »višjih« krogov. Učitelj-stvo — razen znanih orjunašev — je maške-rado kot kvarno vzgoji bojkotiralo. — Čisto prav!

Rudnik še vedno grozi z novimi redukeci-jami delavcev. Z redukcijami pa se seveda veča revščina med prebivalstvom, ki je tem občutnejša, čim večje razkošje vidijo strada-joči pri »višjih« stanovih.

Našim komunistom je sedaj precej žal, da so s takim terorjem delali za volitve v delav-sko zbornico. Mislili so, da delajo zase, a so delali le za socialiste. Še njihov vodja znani steklar Mirko ni prišel v delavsko zbornico: s 13. mesta na kandidatni listi je bil pahnjn na 33. Nehvaležnost je plačilo sveta.

Maribor

Literarni večer Prosvetne zveze v petek je nudil obiskovalcem veliko več nego so pričakovali. Številno zastopana mladina je pred-našala svoje proizvode v recitiranju, dekla-miranju in godbenih točkah. Mladina je s tem večerom pokazala vse svoje zdravo jedro, in nam odkrila mnogo talentov. Večer je posetil tudi mariborski župan dr. Leskovar s soprogo.

Koncert Glasbene Matice v Mariboru. Dne 3. marca bo pela Glasbena Matica v Ma-riboru Haydnove »Letne čase«. Arij o Ivanke poje gospa Pavla Lovšćetova, operna pevka v Ljubljani, tenor g. notar Ivan Asič, Simona bas pa g. Križaj, operni pevec iz Zagreba. Koncert bo vodil g. dirigent Josip Hladek, bivši dirigent Trebeviča v Sarajevu.

Poročilo se je pretekli ponedeljek tukaj-šnji šolski upravitelj g. Drago Krepek z doma-činko gđ. Urško Agraž.

Nova trgovina v Mariboru. Na Koroški cesti št. 7 je odprl novo trgovino z zlatnino g. Miroslav Klemen.

Usoda gradu Statienberg pri Makolah se v Mariboru živahno komentira, ker so pre-moženjske niti barona Lepa zapletene pred-vsem v mariborske gospodarske kroge. Veliko in lepo posestvo, ki meri c. 300 oralov in kra-sen grad, znan po svojih freskah in stukaturah

ki so tako vestni, da so me mesto v gledališče skoraj odveli v kajho. In vse to radi goreč-e cigare. Kdor se hoče naučiti reda, naj gre v Maribor. Policajev se pa le naj varuje, ti so zelo hudi.

V kratkem času so se mi prijazni Maribor, njegova ljubezniva duhovščina in vsi navdu-šeni planinci tako priljubili, da sem se le težko ločil od njih. Hudo mi je bilo pri sre-u, ko sva se peljala v zaprtem avtu z mojim zve-stim spremljevalcem, planinskim gadom, na kolodvor. Kot tolažbo sem duhal lepe nageljne in junaško vlekel cigaro, saj v avtu sem bil varen pred policaji. Pri vlaku še prisrčno slo-vo od dragih mariborskih prijateljev in že je zdrdral vlak preko Drave. Sedaj, ko obna-vljam v Dovjem lepe spomine na Maribor, kli-čem še enkrat poln globoke hvalečnosti: Hvala Mariboru za vso prijaznost, hvala za obilno vstopnino za kapelo v Vratih. Živijo Aljažev klub, živijo Slovensko planinsko dru-štvo! Na svidenje! Slava Mariboru!

Jakob Aljaž.

Da boste zadovoljni z res dobrimi vrvarskimi izdelki zato je treba naročiti tako blago le pri

I. N. Adamič

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 31

ali podružnica v Mariboru, Vetrinjska 20 ter Kamnik, Šteta 4.

bo 25. februarja na javni dražbi z najmanjšim ponudkom 567.000 dinarjev. Gospodarski kro-gi smatraja ta slučaj ne samo kot posledico avantur in spekulacij, ampak tudi kot znak napredujočega nazadovanja in obubožavanja nekdanj naravnost prešerno bogate mariborske bližnje in daljne okolice.

Iz magdalenskega okraja smo prejeli sledečo prošnjo: Prosimo sedanjí občinski svet, ki se priznava trudi, da da Mariboru novo lice, da čimprej regulira tudi Pobreško cesto in sicer oni del od državnega mostu do gostilne Frida. Pomisliti je na velikí promet ravno te ceste. Po njej je treba iti na poko-pališče, v bolnico, moško kaznilnico, vozi se ves gramoz iz Pobrežja in vendar je ravno gori navedeni del tako nesrečno zveržen in ozek, da je n. pr. umikanje količkaj večjih voz na obeh straneh klančka naravnost nemogoče.

Napeljava elektrike na Pobreški cesti je tako nizko napeljana, zlasti pod železniškim mostom, da se je dotika vsak a senom oblo-ženi voz. Interesente prosijo mesto elektriko podjetje, da bi morda tudi na tej cesti izvršilo napeljavo elektrike potom kablov kot se je to izvršilo drugod, zlasti še ob priliki, če se regulira cesta.

Poroče v stolnici. 13. februarja se je poročil: Karol Kos, ključavničar in Marjeta Sebeder, šivilja; Viktor Patafta, mehanik in Ježeta Kocbek, natakarica; Danes 14. februarj, se poroče: Jožef Fidler, pošni poduradnik in Marija Knehtl, oskrbnica; Arnold Vydra, zasebni uradnik in Hilda Kokovnik, zaseb-nica; Leopold Račič, trgovec in Franja Ko-stanjšek, natakarica; Friderik Trstenjak, že-lezničar in Marija Vidmar, zasebnica; Janez Kralj, čevljar in Marija Pažek, kuh.; Valter Halner, kovač in Marija Horvat, zasebnica; Bogomir Divjak, mehanik in Jožeta Zarman, blagajničarka.

Iz učiteljskih krogov smo prejeli: »Jutro« je zmagoslavno objavilo številke naših učiteljskih in učiteljskih, ki da so poslane izjave proti znani učiteljski deklaraciji. Pred-vsem imenovane ta deklaracija še prav nič ne briga, ampak naj se raje učijo in drugič je še vprašanje, kako je do tega glasovanja prišlo. Pojasnila bo dala gotovo pristojna šolska oblast.

Jutra v odgovor. Na slamorezanje (da rabimo izraz pokojnega dr. Rosine) samo to: Hvala za reklamo — s plačilom ne bo nič! V prihodnjš se priporočamo na enako začudeno opazovanje vosega urednika in gledanje ne-navadnega dogodka saj na navadnost in res-nost ob opazovanju »izpodletele spekulacije Aljaževega večera Prosvetne zverice« na nje-govo jezico itak nič ne damo.

Kavarna »Jadranc« dnevno do 2. ure zjutraj odprta. Točijo se najboljša ljutomerska vina, kakor: rulanec, riling. Dnevno sveže domače pecivo, žganje in likerji najboljše vrste. Za obilen poset se priporoča vodstvo kavarne.

Viaski sejem v Št. Ilju v Slovenskih goricah se vrši definitivno v ponedeljek dne 22. marca 1926 v dvorani gostilne Dimnik pri kolodvoru. Udeležijo se sejma vse okoliške podružnice, tudi mariborska. Postaja Št. Ilj je na glavni progi Gradec-Ljubljana in je ta okolnost velikega pomena. Razstavljena bo do najimenoitnejša vina Spodnjih Slovenskih goric, ki sicer nimajo imena pred svetom, pa prekašajo posebno po aromi bizelska, haloška in tudi ljutomerska. Posebno vina iz Svečine so izborna. Jareninski dvor bo razstavil svoj traminec, Svečničani svoje muškatelece osobito muškati silvanec, mali silček, (samo sortirana vina). Predsednik pripravljalnega odbora je starosta slovenjgoriških vinogradnikov gosp. Franc Thaler v Št. Ilju.

Celje

Bogata Slovenija. V javnosti je razšir-jeno mnenje, da je okolica mesta Celje, v kolikor spada pod davčni urad Celje, še precej premožna. To mnenje se pa opira na dejstvo, da goje v Savinjski dolini precej prvovrsnega hmelja, in je tudi lesna trgovina precej raz-vita. Tudi industrija stoji še na precej visoki stopnji in bi človek resnično lahko mislil, da je ta davčni okraj eden najbogatejših kot je v resnici. Ze dr. Korošec je v svojem govoru naznačil, da je ogledalo narodno-gospodar-skega življenja eksekutor in povedal, da je bilo v letu 1925 v Sloveniji 48.000 eksekucij. Ako pa pogledamo naše razmere v celjskem okraju, moramo pač dvomiti nad tem, da bi to število odgovarjalo resnici. Zdi se nam namreč še veliko premale. V celjskem okraju je bilo l. 1925 sodnijskih in davčnih eksekucij

Avtotaksi z moder. avto

Naročila se sprejemajo podnevi in ponoči.

Pavel Stele, Ljubljana

Poljanska cesta št. 3.

Telefon št. 942.

Noben defekt pri zračnih cevah!!!

z uporabo pat. D. R. predmeta. Neobhodno potreben za vsakega vozača s avto, motorjem ali kolesom. Vsaka ranitev z žebcem itd. itd. med potjo takoj odstranljiva. Vporabljuje se s pet starih razpočenih, odloženih cevi. Skozi plašč in cev lahko streljate s pištolo, pa Vam ne bo uhalaj zrak. Pri vsem tem je pa na-bava zelo poceni, torej predmeti na debelo. Samoprodaja se odda za posamezne kraje v Jugoslaviji, Čehoslovski, Avstriji in Ogrski pod zelo ugodnimi pogoji brez potrebne stro-kovne naobrazbe. Priznanja na razpolago. Zavoj poskuša proti vplivati S. 250. Za kolo potreben l, za motorno kolo 2 in za avto-kolo 4 zavoji.

Eduard Artur Dietrich,
Wien, I. Fichtegasse 3. — Tel. 72-9-27

skoroda 5.000 in od teh je bilo malo manj ko dve petini samo davčnih. V to število pa niso vštete vse one vknjižbe, potom katerih zava-ruje davčni urad svoje davčne terjatve proti zamudnim plačilom. Ako sklepamo, da število prebivalstva tega okraja znaša približno 60.000 in uvažujemo tudi dejstvo, da so v drugih krajih ljudje resnično revnejši, moramo priti do velike večjega števila eksekucij, kot je navedel dr. Korošec v skupščini. Ako pojde to tako naprej, je vsako upanje na zboljšanje gospodarskega stanja pri Slovencih izključeno, ker stojimo pred gospodarskim polomom.

Ta je pa brijten. V našem zadnjem lo-kalnem listu ugotavlja pisec članka »O celjski okoliški šoli«, da se je o treh okoliških šolah z okoliško občino govorilo že tedaj, ko naš zapisnik še najbrž ni vedel, kje je Celje in kje je Gaberje. Mora se priznati, da je pisec te no-tice zelo duhovit in zna čitati ljudem leta kar iz njihovega nosu. Da ta pisec loči 35 letnega človeka od 55 do 60 letnega človeka, to je vsekakor zelo visoka duševna zmoglost in zna-menje, da ta pisec res še ni senilen. V stvari sami mu pa moramo v toliko odgovoriti da je ravno ta dolgotrajna rešitev tega vprašanja znamenje, da so znali različni krogi dolga in dolga 10letja voditi kmeta za nos in ga iz-rabljeti v svoje posebne namene. Ko se je pa kmet enkrat zavedel, nastane velikanski hrup in šum, ker se ti krogi še vedno spomi-njajo na stare lepe čase, ko so bili oni abso-lutni gospodarji. To so časi, kateri so nehali. gospodje!

Brezposelnost. V naši okolici se brez-poselnost dan za dnem vedno bolj veča. V naši okolici imamo še precej dobro razvito industrijo, med katero zavzema prvo mesto Westen. Sedaj slišimo, da je tudi Westen skrbil svoj obrat na ta način, da obratuje samo tri dni na teden. To je grozno velik udarec za naše delavstvo, katero je v veliki méri na-stavljeno pri imenovanem tovarnarju. Na eni strani skrčen zaslužek, na drugi strani pa ročni davek. To so sicer žalostne okoliščine, a resnične. Pomisliti moramo, da je delavstvo v času, odkar je uveden ročni davek, vplačalo pri nas tega davka skoroda 800.000 Din. To je ves denar, ki bi ga sicer lahko porabilo delavstvo za svoje življenske potrebščine.

Nesreča. I. Kokota, 10letni otrok iz Sp. Hudinje, se je pri bližnji opekarni igral na železniškem tiru z vozički in je pri tem igra-nju tako nesrečno padel iz železniškega vo-zička, da mu je šel čez nogo in jo zlomil. Dečka so takoj odpeljali v javno bolnico.

Mestni slugi so dobili novo uniforme plave barve z rumenimi našivi.

Pismonoš. V našem mestu mestu skrajno redko posejani. V središču mesta ne dobi človek niti do pol 12 dopoldne dostav-ljeno svoje pismene pošte. Poštna uprava bi lahko nastavila še nekaj pismonoš, da bi došle pošne pošiljke hitreje v roke naslov-ljencev.

Število uradnikov je v različnih uradih zelo različno. Davčni urad v Celju, pri kate-rem je pred vojno bilo nastavljenih 18 urad-nikov in to v času, ko je okraj Vransko tvoril samostojen davčni okraj, ima sedaj samo 8 uradnikov. Veekakor izvrstno izpričevalo za pridnost teh uradnikov, ki opravljajo letni aparat, ki inkasira sigurno okoli 40 milijonov dinarjev na davkih. Na našem magistratu je pa glasom proračuna z l. 1926 nastavljen 19 uradnikov in poduradnikov, ki opravljajo po-trebe, katere so krite s približno vsoto 3 milj. d.narjev. Res je pa sicer, da imajo uradniki ni magistratu toliko takih agend, ki prava-prav ne spadajo na magistrat in bi morala to zadevo izvrševati državna uprava, kot n. pr. razno dostavljanje in sprejemanje spisov, kjer mora fungirati magistrat kot poštni zavod.

Otvoritev prodajalne Slomškove tiskov-ne zadruge. Ker so popravila dela v trgovini napredovala že toliko, da bodo že v prihod-njih dneh končana, se bo otvoritev v trgovini vršila najkasneje dne 1. marca t. l., nakar opozarjamo občinstvo v mestu in deželi.

Savinjska dolina

Prosveta. V proslavo peldesetletnice smrti vzornika mladine Slomška priredi Ljudski oder Polzela v nedeljo, dne 14. februarja pred-stavo »Garzia Moreno« v dvorani g. Cimper-mana. Začetek ob 3. uri popoldne. Predstava je obenem poslovilna za naše fante, kateri odhajajo k vojakom. Uljudno vabimo!

Poroča. Poročil se je pretekli teden na Polzeli g. Franc Hrovat z gospodino Pepco Uratnik, iz posebno romarjem na Oljsko goro znane Tomaževce hiše.

Elektrifikacija. Kaker smo že poročali, se je pri nas začela akcija dobiti Savinjanom,

Kamnič, dne 18. februarja 1926.
Helena Lah, vdova nadučit. v p.
»Pipčarski klub« na Jesenicah je naklonil
Histi dobiček svoje veselice 2. febr. t. l. v
mesku 105 Din Vincencu Havi konferenci na
Jesenicah. Bog plačaj!

Vera in kultura.

Verski prepoved v Rusiji.

V Parizu obstoja drugo leto pravoslavna duhovniška akademija, sedaj edini ruski zavod te vrste. Požrtvovalnost ruskih beguncev in inozemskih dobrotnikov je omogočila nakup poslopja. Sredstva akademije znašajo do 800 tisoč frankov. Največ je morda prispevala anglikanska cerkev, katere odposlanec Rev. Douglas, tajnik kenterbrijskega nadškofa, je izjavil, da se smatra »za vratarja, ki ščiti prag ruske cerkve v pregnanstvu.« V zvezi z zavodom deluje tudi »Religiozno-filozofska akademija«, katere člani so duhovniki in laiki. Njeno glasilo »Putje« je prineslo zadnjič v 2. številki dragoceno pismo iz Rusije, katerega odlomke podamo v naslednjem:

Kakor vse v Rusiji, preživlja tudi Cerkev prehodno dobo. Val preganjanj se je skoro polegel, a nprstveno ozračje po revolucijski burji je neznosno težko. Razredno sovraštvo je nadomestilo sedaj brezobzirno uživanje, novo poganstvo, ki se ne briga za moralo. Razuzdanost in nepoštenost višjih slojev, omahljivost izobražencev so vrgli ljudstvo v naročje sirovega materializma, kateri ne pušča mesta cerkvi, Bogu, verski misli. Vsa prizadevanja ustvariti »obnovljeno«, sovjetom prijazno Cerkev so ostala brezuspešna. Pravoslavje nadaljuje boj s komunistično ideologijo in etiko (ne s politiko in ekonomiko), četudi ne sme propovednik napasti vladne politične stranke. Pobija zato duha po njej ustvarjene kulture, ki pa je bolj globok in bolj razširjen kakor komunizem sam.

Veliko izpremembe bijejo v oči vsakemu, ki obišče službo božjo. Množica vernikov je drugačna kakor pred 10. leti. Kmetje ne polnijo cerkve, naraslo pa je število izobražencev. Ti pa so prišli v Cerkev po različnih polih. Eni iščejo tolažbe v nesreči, drugi opore za poptegan narodni ponos. A so tudi drugi, mladi in čvrsti, ki prinašajo ne bridkost, ne bolečino, temveč ljubezen, upanje, navdušenje. Imamo sedaj več škofov in duhovnikov, ki so zapustili posvetne poklice, prišli so izmed laikov. Ne morem reči, da bi prevladali izobraženci v cerkvi številno, toda njih molitev je najbolj vroča. Na mestni periferiji hodi v cerkev veliko delavcev (a le malo vojakov). Znatno narašča obisk trgovskih slojev, ki se množijo obenem z gospodarskim prepovedom dežele, ostali so najbolj konservativni po zunanosti in izročilu.

To je slika velikega mesta. Drugače pa je na vasi: tam pridejo k maši samo ženske in starci. Mladina je odgojena v brezverstvu. Očetje in strici, ki so prestali veliko vojno, bili v ujetništvu in povsod, so postali skeptični in ravnodušni do cerkve. Sicer pa kmetje niso navdušeni za »prosvetljeni« ateizem. Kmet ne zaupa komunizmu, katerega se vroče oklene tovarniški delavec, a vendar ni brez vpliva vtis široko zasnovane propagande. Kmet je ohranil le smisel na polje, s srdom se zakopje v zemljo, da pozabi na nebo. Sicer pa je ohranila cerkev pomen obrednosti: skepticizem je preplitek, da bi omajal prirojeni konservativizem v tem oziru. Malokatero kmečko dekle se bo omožilo brez cerkvene poroke, in komunisti se morajo udati »predsodkom«. Brez cerkve ni rojstva in pogreba, in vsaka vas obhaja po starem mestne starinske praznike. Nekdanji napad poganški obredi (n. pr. žrtvovanje jagnjeta preroku Eliji) so oživili in vztrajajo poleg komunističnih listov, revolucijskih pesmi in brezverskih gledaliških predstav.

Plaha in pohlevna duhovščina ni doživela v splošnem tistega nprstvenega prepoveda, katerega bi moralo povzročiti preganjanje. Župniki so preveč odvisni od kmetov v gmojnem oziru, pa tudi premalo izobraženi, da bi vplivali in strnili preostale vernike. Slabe po-

sledice je imelo tudi hierarhično medvladje, katero je povzročilo patriarhovo ujetništvo in malodušnost mnogih pastirjev v dobi dozdevne zmage »Žive Cerkve«. Vsaka župnija je živela takrat zase, malokateri duhovnik je ostal nemajan, se je uprl ali skril pred zasledovalci. Posledice te razcepljenosti še niso prestane. Noben škof ne ve, kako daleč seže njegova oblast.

Duhovni sad, ki ga je rodilo preganjanje, je predvsem poprej nepoznana strogost in lepota obredov. Skrivnost te duševne lepote leži predvsem v globoki veri duhovnika, a novi duh je objel vsakega: bodisi dijakon ali bravec izgovarja sleherno besedo jasno in čustveno. Vsaka, tudi najmanjša župnija ima zdaj svoje vrste pevce. Verniki težko zapustijo cerkev in so posebno priljubljene dolge, peturne službe ob praznikih. Napadi »žive cerkve« na »starokopitno obrednost« so ojačili izročilo, zvestobo starinskim obredom. Občutljiv je tudi napredek »evharističnega gibanja«, dasi tudi tu primanjkuje edinstvi kakor v splošnem. Vedno bolj narašča vpliv Joana Kronštatskega, ki je priporočal pogosto obhajilo. Zdaj se ne spotika nihče nad dnevnim ali tedenskim sprejemanjem zakramentov. Veliko ljudi pristopa k obhajilu ob izrednih praznikih, torej vsaj 10 do 12 krat na leto, medtem ko je bilo pred vojno v navadi le enkratno letno obhajilo ob Veliki noči. Versko čustvo je prepojilo tudi zasebno življenje: povsod se vidijo ikone in lučke, tudi posebne sobe za molitev rodbinskih članov.

Samostani niso bili povsod razpuščeni. Vsako leto gre na tisoče romarjev v Kijev ali k sv. Serafim. Ljudstvo roma tudi na kraje novih čudežev: zdravičnih studencov, prenovljenih ikon in kupol. Poseben ugled uživa »Državna« božja mati v Kolomensku blizu Moskve. Ta božja Mati, ki se je prikazala v starem bivališču carjev, ima krono na čelu. Ljudstvo je to sprejelo kot znak, da je podedovala Marija oblast zadnjega carja.

Menišstvo je doživelo nov razcvet in pritok novincev, ki hrepenijo po najstrožjem življenju. Veliko je tudi »starecev«, ki zapustijo pogosto svojo »puščavo« in delijo nasvete vernikom ali učijo ljudi moliti. Nikoli niso toliko čitali del cerkvenih očetov kakor ravno sedaj. Obenem z asketičnim in mističnim prepovedom se širi druga, delavna struja po katoliškem in evangeljskem nemškem vzorcu.

Končno hrepenijo izobraženci po krščanski utemeljitvi vsega kulturnega delovanja. Tukaj se obuja šola Vladimira Solovjeva in odgovori so seveda različni: od apokaliptičnega občutka konca, oz. zaničevanja vsake kulture do optimističnega sprejema novega revolucijskega življenja, ki naj služi ustvarjanju krščanske družbe. Treba pa je pripomniti, da vroči spori ne motijo bratskega občevanja ljudi različnih nazorov. Življenje v preganjanji Cerkvi, pred očmi Kristusovih sovražnikov in pristašev razkola le jači stalno občevanje v kultu in zakramentih. PR.

Propadanje družine.

Dekan socialne fakultete vseučilišča v Fordhamu (Združene države), P. Le Buffe, S. J., je nedavno predaval o zakonskih ločitvah in podal pri tem strahotno sliko neverjetnega propada zakona v raznih državah. Prof. Le Buffe je med drugim izjavil:

»V posameznostih smo lahko pač različnega mnenja. V tem pa moramo biti vsi edini, da mora voditi razpad zakona v vsakem narodu do nazadovanja vsega nprstvenega in normalnega socialnega življenja. Ideal, ki si ga predstavlja mlad mož ob ženitvi, je pač žena, ki mu posveča svojo ljubezen nedeljeno

in nepreklicno, ki njemu in njegovim otrokom podari najslajše, kar je na zemlji, dom. In ravno tako lebdi vsakemu dobremu dekletu kot mladostna sanja pred očmi mož, ki ji bo stal neizpremenljivo in brez pridržka ljubeče ob strani, na čegar močne rame se bo mogla mirno nasloniti v vseh izkušnjah življenja. Kje se pa danes ta ideal še spotuje? V moderni knjigi »Morals in Evolution«, ki jo je spisal L. D. Hophouse (I, 150), čitamo to-le čudno mesto: »Zakon se smatra kot nerazdružljiv pri Audamanezih, posam. papuanskih plemenih na Novi Gvineji, ravnotako na Sumatri, pri Igorrothih in Italoni na Filipinih, pri plemenu Veda na Ceylonu in posebno v rimski cerkvi.« To naštevaje je pa zelo nepopolno, ker je še cela vrsta poganških ljudstev, ki neomajno vstrajajo na svetosti in nerazdružljivosti zakona.

Ali ni strašno, da so med civiliziranimi in krščanskimi narodi Evrope in Amerike skoraj samo še katoličani zvesti nazoru o čistem in nerazdružljivem zakonu?

V Rusiji se more zakon, ako sta oba zakonca za to, v petih minutah ločiti. Pri tem velja kot edina omejitev, da se ne sme nihče več nego trikrat v letu nanovo poročiti. Po najnovejših poročilih pa mislijo v Rusiji dr.avno nadzorstvo nad zakonom sploh popolnoma odpraviti in ga niti več ne registrirati.

Četel, kjer postava razdružljiv zakonov ne dela posebnih težav, odpade le po ena ločitev na 16 zakonov. V drugih deželah je razmerje še ugodnejše. V Franciji odpade ena ločitev na 21 zakonov, v Nemčiji in Novi Zelandiji na 24, na Norveškem na 30, na Švedskem na 33, v Angliji s Škotsko in Irsko na 96. V zavedno katoliški Kanadi je med 161 zakoni le ena ločitev. A celo poganška Japonska izkazuje manj zakonskih ločitev nego Združene države, to je po eno ločitev na 8 zakonov. Severna Amerika ima na tem polju žalosten rekord. Leta 1890. je odpadla pri nas še po ena ločitev na 17.1 zakona, l. 1900. že na 12.7, l. 1906. na 9.3 in leta 1922. na 7.6 zakona. Priznanja vredno izjemo tvori država Južna Karolina kjer se ločitev zakona pod nobenim pogojem ne dovoljuje. Nasprotno je pa v državi Nevada več zakonskih ločitev nego zakonov (1 proti devet desetlinam). V absolutnih številkah je bilo v desetih letih do 1876 v Združenih državah 122.121 ločitev. V naslednjih desetih letih od 1876 do 1886 se je dvignilo to število na 206.595, od 1886 do 1896 na 352.263, od 1896 do 1906 na 593.362, od 1906 do 1916 na 975.728. Skupaj je bilo torej v 50 letih 2.250.069 zakonskih ločitev. Pomislmo, kaj to število pomenja! 2.250.069 porušenih družinskih ognjišč, razdrtih domov! In vendar bi se moralo s socialnega stališča vse storiti, da bi se preprečil razpad le enega samega gospodinjstva!

Saj utegne biti posameznih slučajev, ko propal mož ali izpačena žena res nista sposobna, da še dalje vzdržujeta družinsko življenje. Kdo bi pa hotel trditi, da spada vseh teh pet milijonov ločencev med take izjeme? Vsak pameten človek mora obsojati uredbo sovjetov, ki omogočujejo za gotovo pristojbino zakonskih ločitev po trikrat na leto. Toda ali je pri tem bistveno boljše? In še ne manjka profesorjev in učenih pisateljev, ki pišejo o zakonu kot o lažnjivi družabni uredbi, kot o preživeli obliki. In dan za dnevom se objavljajo romani in članki, v katerih se ideal zakonske zveze tepta v blato in opisuje zakonska ločitev kot nedolžna in enostavna rešitev od skrbi, bremen in preprirov, ki spričo človeške slabosti spremljajo baje vsak zakon.

Tako prof. Le Buffe. A Chesterton piše v svoji knjigi o praznovanju zakonskih ločitev: »Nesrečnega človeka, ki svoje žene, ki si jo je bil izbral izmed vseh žena na svetu, ne mara več, ne vzpodbujajo k potrpežljivosti in samopremogovanju, marveč nasprotno, da naj si namesto nje poišče drugo ženo, ki je kmalu tudi ne bo več maral.«

Narava in ljudje

TUDI RASTLINE IMAJO SRCE?

Nova biologija ne pozna nekdane rezke začrtane meje med živalstvom in rastlinstvom, ker je natančno raziskovanje izbrisalo marsikatero dozdevno razliko. Našle so se n. pr. rastline, ki uživajo mesno hrano in živali, ki so nepremične celo življenje. Vendar pa je veljal dosedaj kot glavni znak živalstva — osrednji utripajoči organ (srce pri višjih živalih), ki žene po telesu posebno tekočino: kri ali plazmo. Znani indijski fiziolog Sire Jahgadiš Choonder Bosah pa trdi zdaj, da tudi ta razlika ne velja, ker imajo slični organ tudi rastline in sicer v obliki posebnega razmerjeno utripajočega tkiva (vitre). Polž-kusi instituta eksperimentalne biologije v Kalkuti, katerega ravnatelj je Choonder, so dokazali, da odeva vsako drevo posebni, približno 0.2 milimetra debeli sloj stanic: leži v notranjosti skorje, meji na tako zvani kambij in ima lastnost, da se v teku vsake minute razširja in zopet stisne. Ta utripajoči sloj enakomerno sesa snovi iz zemlje in žene po cellem deblu vodo, ki pri rastlinstvu nadomešča kri. Voda ne bi potovala navzgor, če se ne bi v enem in istem trenutku sosednje stanice različno raztegovale. Uprav to razliko je doglal Choonder. Cel proces sliči peristaltičnemu gibanju čreves. Do sedaj smo mislili, da izločajo listje vodo le mehanično, da voda izpuhti. Sir Choonder pa dokazuje, da ima tudi listje utripajoče stanice. To je pojav, ki odgovarja izločitvi seči po ledvicah. Žilice listov so velikega pomena ob suši: tedaj se pretaka voda po njih bolj počasi in vsled tega skoro preneha izhlapevanje: rastlina torej dragočeno tekočino ohrani. Če bi deloval tu zgolj mehanični proces, bi moralo izhlapevanje ob vročini samo narasti in bi se torej rastlina posušila. V resnici pa skoro prepreči utripajoče tkivo izločitev vode po živih stanicah ob suši.

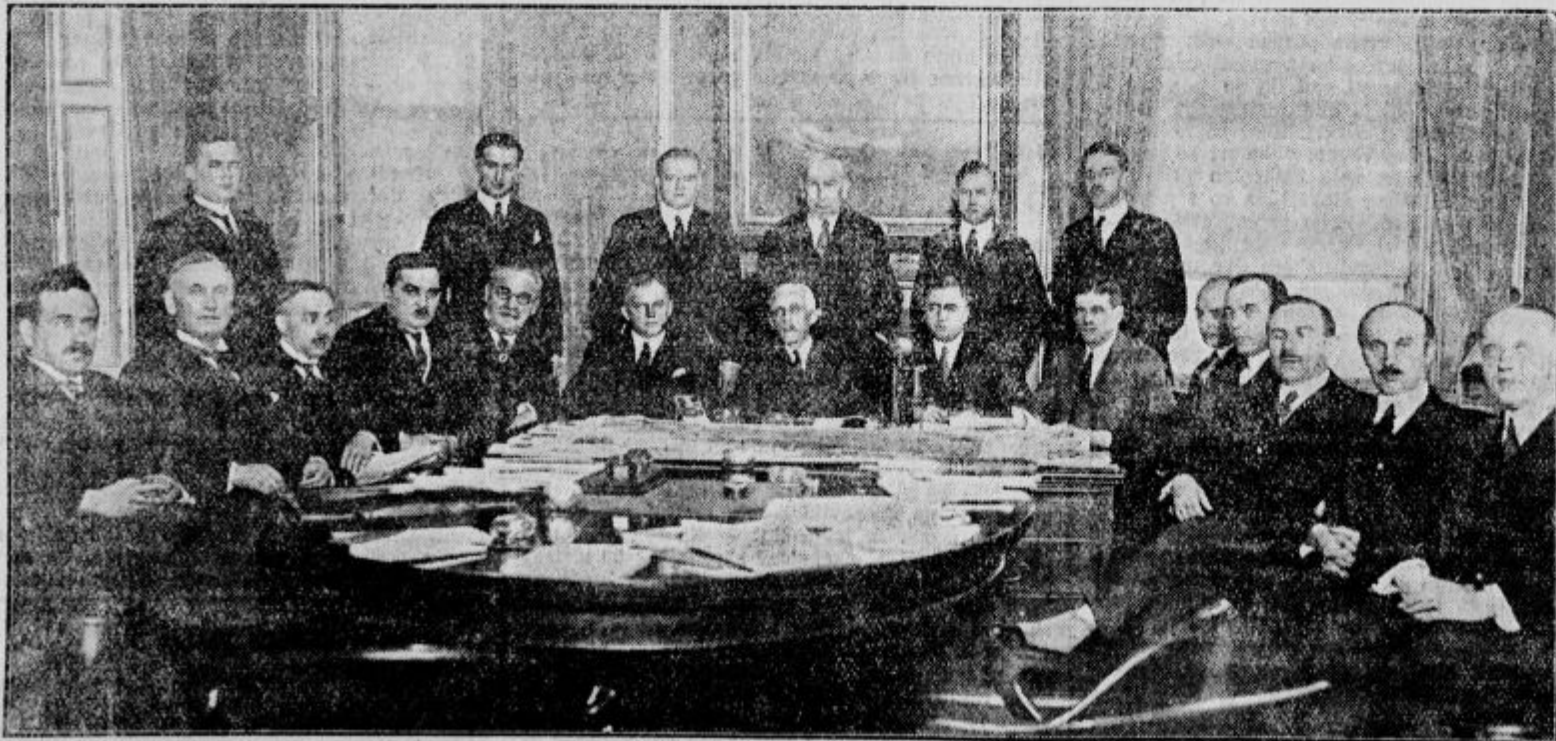
Kakor vsi ostali življenski pojavi, je podvrženo tudi razmerjeno utripanje stanic vplivu posebnih dražljajev — v našem slučaju vplivu solnčne svetlobe. Choonder misli, da se naznanijo ti dražljaji s pomočjo notranje vlažne skorje, ki odgovarja torej živčevju pri živalih.

Indijski učenjak še ni končal svojih eksperimentov, ki so obrnili nase zanimanje cellega sveta. Lahko pričakujemo še nadaljnja važna odkritja. Na vsak način se čudovita modrost Stvarnika v stvarstvu vednobolj razodeva in jo ravno moderna znanost najbolj odkriva.

* * *

Toaletne skrivnosti pri živalih. Ako opazujemo raco, kako si vsak trenutek gladi s svojim klunom perje, se nam ne zdi to nič posebnega. Zoolog pa bo takoj razumel to početje, ker mu je dobro znano, da imajo race tik nad repom oljnato žlezo, ki neprestano izločuje olje. S tem oljem si potem raca s svojim kljunom namaže kožo in perje, da ga voda ne zmoli. V nasprotnem slučaju bi namreč voda tako prepojila perje, da bi radi povečane teže ne mogla raca več plavati, ampak bi utonila. Poleg vsega tega pa da olje perju nekaj svileni sijaj. Toda ne samo race, temveč sploh vse povodne ptice imajo tako oljnato žlezo. Ptič nosorožec ima pa že kožno kremo v pravem pomenu besede. Njegov svetlorumeni vrat in perje enake barve na perutnicah je tako obvarovano vsled neprestanega mazanja s sokom, ki ga izločuje žleza in ki je rumenkaste barve. Pa ne samo ptice, ki so znane med živalstvom, da se rade lišpajo, tudi navadne domače živali in zverjad porabi mnogo časa za svojo toaletto. O mačici skoraj ne vemo drugega povedati, kakor da se vedno s svojo slino umiva in da lovi miši. Tako se umivajo od leva in tigra navzdol vse zveri. Tudi puder je zastopan pri toaleti, kar si pa privoščijo zopet samo ptice. V hudi vročini se namreč kaj rade spravijo v pesek ter s svojimi perutnicami prhutajo okoli, da se vse kadi. Ko se preveč prahu vleze med perje, si ga zopet otresejo. Dalje so pri pticah tudi kopeli zelo priljubljene. Kdor bo ptičje življenje malo natančneje opazoval, bo videl, da se bo vsaka ptica šla takoj skopat v bližnjo vodico, kakor hitro se bo prebudila iz spanja. Debelokožcem, zlasti slonom in nosorogom, je priljubljena blatna kopel. Razni tropski potovalci nam popisujejo, da se sloni toliko časa škrope z blatom, dokler niso čisto od vseh strani na debelo obmetani z blatom. Taki blatni sloni se potem solnčijo, dokler na njih koži blatna skorja ne razpoka in stran odleti. Pri luščenju te blatne skorje se namreč sloni iznebe tudi neprijetnih parazitov, ki se radi zajedajo v debelo slonovo kožo. Ker jim blato zapre dostop zraka, tedaj so prisiljeni iti na površje, nakar odpadejo z blatno skorjo vred.

— Korsika plava. Francoski častnik major Hellbronner je te dni meril na Korsiki in pri tem prišel do presenetljivih ugotovitev. Napoleonov otok se ne nahaja več tam, kjer je bil ob času velikega Korsičana, ampak se je premaknil za 11 metrov proti vzhodu. Ta pojav se strinja z novo geološko teorijo, da se zemska površina nahaja v horizontalnem gibanju. Vse to ima pa še nekaj drugega zase. Neki laški fašistovski list je pisal, ko je bil zvedel za Hellbronnerjevo ugotovitev, da Korsika svobodno plava proti Italiji, ker hoče spadati k njej!

JUGOSLOVANSKA DELEGACIJA.

za poravnavo dolgov skupaj s člani ameriške komisije v državnem uradu za finance v Washingtonu. Jugoslovanski delegati sede na levo od gledavca in sicer je prvi od leve na desno Milan Radosavljevič, drugi Ivan Shvegel, četrti naš finančni minister dr. Milan Stojadinović, peti je znani jugoslovanski tehnik, profesor na newyorški univerzi Pupin, kojega životopis smo nedavno prinesli. Gospod v sredi je ameriški državni tajnik Mellon.

Gospodarstvo

Poostreitev denarne krize v Italiji.

Trst, 12. febr.

Zadnje dni preteklega tedna je napetost na italijanskih borzih že tako popustila, da se je zdelo, da bo ta teden prinesel popolno razčiščenje položaja. Nervoznost na borzah pa se je tekom tega tedna pričela zopet tako stopnjevati, da je moral poseči vmes sam finančni minister. Včeraj je uradno napovedal sestanek vseh ravnateljev bančnih zavodov, ki se je vršil danes v njegovem kabinetu. Visti o poteku sestanka še niso prispeli v Trst; vendar pa je gotovo, da je finančni minister sklical ravnatelje, da bi mu lahko naravnost povedali svoje želje glede sedanje denarne krize. Na vlado pritiskajo posebno industriji, da končno vendar kaj ukrene. Zelo se bojijo za svoja podjetja, ker ne morejo priti do denarja, katerega vedno bolj primanjkuje. To- žijo še posebno, da je diskontna mera previ- soka; po tako visoki ceni si denarja ne mo- rejo nabaviti. Potom plasiranja delnic tudi ne morejo priti do denarja, ker jih ne morejo prodati. Hranilci so izgubili zaupanje do in- dustrije; niti razmeroma visoke dividende za preteklo leto jih ne privabijo več. Zdi se pa, da zahtevajo industriji od njih preveč. V pre- teklem letu so delniške družbe zvišale svoje glavnice za celih 8 milijard, med tem ko se cenijo letni prihranki v Italiji le na 5 milijard. Vsi nasveti finančnega ministra, naj končno nehajo z izdajanjem novih delnic ne pomagajo nič. Pretekli mesec je bilo namreč izdanih za 700 milijonov novih delnic; celo lansko leto je odpadlo na mesec le za 670 milijonov del- nic, leta 1924. pa komaj za 375 milijonov.

Kdo naj kupi vse te delnice? Radi stabi- lizacije lire gre z investiranjem še bolj po- časi, ker se hranilec sedaj ne boji več za svoj denar. Nič čudnega torej, ako skušajo neka- tere trdke najeti posojila v Ameriki potom plasiranja obligacij; med te prištevajo fran- coski listi tudi družbo Monte catini. Blairova skupina bo posodila zavodu Instituto Natio- nale di Credito 20 milijona dolarjev. Radi teh posojil se je vnela med italijanskim tiskom zelo ostra polemika. Francozi opozarjajo Ita- lijane, naj gledajo, da ne pride njihova in- dustrija v tuje roke.

Kaj bo storila vlada za ublažitev krize, je težko reči. Se-li bo morda končno odločila za znižanje diskonta mere? Drugi zopet me- nijo, da bo znižala obrestno mero zakladnih bonov, da bi potem nastalo večje povpraševanje po industrijskih delnicah.

Da je denarna kriza zelo huda, priča tudi dejstvo, da so cene blaga na debelo nekoliko padle.

Hranilne vloge v Sloveniji.

V »Uradnem listu« št. 13. z dne 13. t. m. je objavljen izkaz finančne delegacije o sta- nju vlog v 26 regulativnih hranilnicah Slo- venije.

Iz tega izkaza je posneti, da so znašale hranilne vloge koncem IV. četrtletja lani 419.620.706 Din, kar pomeni napram prej- šnjemu četrtletju znatno zvišanje. Ob tej pri- liki moramo naglašati, da je to zvišanje pri- pisovati v prvi vrsti splošni gospodarski sta- gnaaciji, ko podjetnost zaradi raznih momentov popolnoma miruje.

Stanje vlog početkom 4. četrtletja je bilo 383.743.063 Din; vloženo je bilo v teku čet- rtletja na knjižice 55.638.103 Din, vlogi v teko- jih računih tekom četrtletja so pa znašali 22.143.944 Din, skupaj torej vloženo 87 mi- ljonov 782.052 Din. Dvigi v teku 4. četrtletja so znašali 41.904.410 Din; prirastek je torej znašal 35.887.642 Din ali 9.3% napram 26 mi- lijonom 713.552 Din ali 8.14% v 3. četrtletju lani.

V teku 4. četrtletja izkazuje naraščanje vlog 23 regulativnih (v 3. četrtletju 24), pa- danje pa 3 (v 3. četrtletju 2). Padec vlog pri dotičnih 3 zavodih je malenkosten.

Kako se je gibalo stanje vlog od 1. 1923 dalje, kažejo sledeči podatki:

31. decembra 1923	280.529.365 Din
31. marca 1924	247.064.009 »
30. junija 1924	263.108.924 »
30. septembra 1924	281.829.665 »
31. decembra 1924	311.503.116 »
31. marca 1925	327.947.302 »
30. junija 1925	354.660.850 »
30. septembra 1925	383.743.063 »
31. decembra 1925	419.620.706 »

Vendar pa preračunane na zlato, hranil- ne vloge še ne dosegajo predvojnega stanja. Medtem ko so znašale 30. septembra 1915 32.650.000 zlatih Din, t. j. 65% predvojnih vlog, so narasle 31. decembra 1915 na 38 mi- ljonov 150.000 zlatih Din ali 77% predvojne- ga stanja.

Borzni teden.

Ljubljana, 13. februarja 1926.

V nasprotju s prejšnjim tednom se je tendenca na efektivnih borzih poslabšala. Z Dunaja so začele prihajati vesti o popuščanju kurzev, kar so povzročile predvsem realiza- cije dobičkov. Zagreb je temu sledil in kon- cema tedna so padli kurzi zopet na izhodno točko pred začetkom »hausse«.

Na deviznem tržišču je konstatirati nadaljnje popuščanje dinarja, kar je prišlo zlasti že do izraza zaradi splošnega dviga de- viz na curiški borzi. Med drugimi devizami je omeniti še vedno fluktuacije franc. franka. Nadalje je zabeležil padec poljski zlat, kar pa v curiških kurzih ne pride do izraza za- radi minimalnega prometa.

Državni papirji se pri nas drže slabo. Poizkusi spraviti vojno odškodnino kot sre- ko široke mase potom prodajanja tega papir- ja na obroke so po vestih iz Zagreba prilično uspešni. Zagrebške banke, ki to prakticirajo so menda spravile tega papirja v publiko že nad 10 milijonov dinarjev nominalne. Splošno pa izgleda tendenca v te mpapirju kot mir pred-viharjem. Danes javljajo iz Zagreba za vojno odškodnino kurz 278, za 7% investicijsko posojilo pa 77. Promet minimalen.

Bančni papirji so v Zagrebu v smislu dunajske »baissse« znatno popustili in njih kurzi so se vrnili na nivoje pred »hausse«. Edino Praštediona se je proti koncu tedna uvrstila. Prometa skoro ni bilo.

Industrijski papirji so razen Trbo- veljske, pri kateri je zabeležiti čvrsto tenden- co, v teku tedna vsi popustili. Prometa je bilo jako malo (v Ljubljani samo Šešir po 115).

V naslednjem podajemo kurze v Ljub- ljani začetkom in koncem tedna:

	8. febr.	12. febr.
7% invest.	76-78	67.50-78
vojna odškodnina	280 den.	279-282
zastavni listi	20-22	20-22
kom. zadolžnice	20-22	20-22
Celjska posoj.	202 zaklj.	200-205
Ljubljanska kreditna	200 den.	200 den.
Merkantila	100-104	101 zaklj.
Slavenska	50 den.	49 den.
Kreditni zavod	175-185	175-185
Strojne tovarne	-	125 bl.
Trboveljska	370 den.	368-386
Vevče	110 den.	110 den.
Vevče	110 den.	110 den.
Stavbna družba	90-100	90-100
Šešir	115-120	115-120

* * *

Lesni trgovci in industriji! Dunajski »Holzmärkte«, na celem svetu najbolj razšir- jen in najboljši list lesne stroke izda dne 26. februarja t. l. posebno, povečano in pom- noženo izdajo takajšne se Jugoslavije. Ta šte- vilka bo revija jugoslovanske lesne industrije in trgovine. Kot poročevalec gori imenova- nega lista prosim vnapredu vse lesne trgovce in industrije, da mi pošljejo podatke in po- ročila svojih lesnih obratov in trgovine. Pred- log za izdajo te jugoslovanske številke je bil sprejet, in dolžnost vsakega posameznega lesnega trgovca in industrije je, da bo de ta izdaja čim boljša in sijajnejša. Mali narod smo sicer, toda veliki narodi morajo z našo žilavo in vztrajno konkurenco računati. Cvenkel — Ljubljana.

Občni zbor Jugoslovanskega društva za zaščito upnikov. Dne 11. t. m. se je vršil v Zagrebu občni zbor Jugoslovanskega društva za zaščito upnikov, na katerem je bilo slišati par interesantnih podatkov o insolvencah v lanskem letu. Društvo je interveniralo pri 556 insolvencah (leta 1924 474). Pasiva pri teh insolvencah so znašale 366 milijonov di- narjev, aktiva pa 202.4 milijona. Insolvence so se razdelile sledeče: 124 prostovoljnih po- ravnav; 204 prisilne poravnave (11. januarja do 1. aprila) in 221 konkurzov. Zaradi teh ogromnih izgub gospodarstva je potreben nov moderen konkurzni zakon.

Falzificirana bilanca. Davčno ravnatelj- stvo v Beogradu toži družbo Standard Oil za- radi falzificirane bilance. Družba je izkazala v bilanci za 1. 1924 izgubo v znesku 313.100 dinarjev, med tem ko je imela faktičnega do- bička 13 milijonov dinarjev.

Gibanje trgovstva v Sloveniji v zadnjem četrtletju 1925. V zadnjem četrtletju 1925 je bilo prijavljenih na novo 339 trgovskih obra- tov, odjavljenih pa 294. V 3. četrtletju lani je bilo prijav 330, odjav pa 210. Trgovina z le- som beleži v 4. četrtletju lani 26 prijav in 33 odjav; trgovina z mešanim blagom pa 68 pri- jav ter 48 odjav. — Skupno je bilo v letu 1925 1626 prijav ter 1427 odjav napram 1762 pri- javam in 1110 odjavam v letu 1924.

Akcija Vojvodine proti visokim davkom. Vse gospodarske korporacije Vojvodine pri- rede 21. t. m. veliko protestno zborovanje v Novem Sadu. Tudi po vseh drugih večjih kra- jih Vojvodine se prirede slična zborovanja.

Palata Novosadske borze. V začetku marca t. l. prično z zgradbo palače novosa- dske borze v Jermenski ulici, ki bo dovršena koncem novembra.

Število bank, pooblaščenih za trgovanje s devizami in valutami. Po podatkih general- nega inspektorata finančnega ministrstva je bilo dne 1. januarja letos pooblaščenih za tr- govanje s devizami in valutami 135 zavodov, od teh samo za valuto 93.

Znižanje davka na promet z efekti v Av- striji. 16. t. m. se v Avstriji zniža davek na promet z efekti.

Gospodarstvo s premogom v Avstriji. V letu 1925 je Avstrija producirala 145.000 ton črnega in 3.013.000 ton rjavega premoga. Pro- daja pa je znašal 4.253.000 ton črnega, 505

tisoč ton rjavega premoga in 513.000 ton koksa. Skupna poraba mineraln. goriv je lani v Avstriji dosegla 8.429.000 ton napram 8 mi- lijonom 687.000 tonam v letu 1924.

Inozemske trgovske zbornice v Budim- pešti. V Budimpešti je že 12 inozemskih tr- govskih zbornic, ki imajo namen pospeševati gospodarske stike med Ogrsko in dotičnimi državami. Sedaj pa poročajo, da se bosta ustanovili še 2: romunsko-ogrška in grško- ogrska. — Govorilo se je tudi že o ustanovit- vi jugoslovansko-ogrške trgovske zbornice, vendar pa do realizacije tega načrta še ni prišlo. K temu pripominjamo, da bi bilo po- trebno tudi na Dunaju ustanoviti jugoslovansko-avstrijsko trgovsko zbornico, ker je tam že cela vrsta inozemskih trgovskih zbornic. Na ta način se pospešujejo gospodarski stiki.

Borza

Dne 13. februarja 1926.

Denar.

Zagreb. V današnjem prostem prometu so bili zabeleženi naslednji kurzi: Berlin 13.56—13.57 (13.54—13.58), Italija 229.625—229.75 (228.91—230.11), London 277.25 (276.65—277.85), New York 56.90 (56.75—57.05), Pariz 211 (211.71—213.71), Praga 168.80 (168.32—169.32), Dunaj 8.015—8.025 (7.997—8.037), Curih 10.975 (10.9424—10.9924).

Curih. Beograd 9.125 (9.125), Budimpešta 72.70 (72.70, Berlin 123.60 (123.60), Italija 20.94 (20.94), London 25.2475 (25.257), New York 519 (519), Pa- riz 19.20 (19.14), Praga 15.375 (15.355), Dunaj 78.05 (78.05), Carigrad 2.75 (2.75), Bukarešt 2.245 (2.225) Sofija 3.65 (3.65), Atene 7.475 (7.47), Varšava 70.50 (70.50), Amsterdam 208.10 (208.10), Bruselj 23.50 (23.60), Kopenhagen 129.25 (129.65), Oslo 107.25 (106), Stockholm 139.20 (139.15), Madrid 73.15, Helsingfors 130.70, Argentina 212.50.

Naša društva.

PAR ČRTIC IZ POVOJNE KRONIKE KATO- LIŠKEGA DRUŠTVA ROKODELSKIH PO- MOČNIKOV V NOVEM MESTU.

Svetovna vojna, ki je uničila toliko društve- nega življenja, tudi našemu društvu ni prizanesla. Razbila ga je dodobra in mnogo truda nas je stalo, da smo ga zopet dvignili iz razvalin. Toda komaj si je društvo nekoliko opomoglo, je vstal drug sovražnik in se zarotil, da mora spraviti to društvo s površja zemlje. Njegovo črno vulkansko žrelo je bruhalo na dan cele potoke smrdljive lave, ki naj bi našemu društvu izpodnesla trda tla.

Tako je društvo krepko odbijalo napade svojih sovražnikov polagoma rastle. Takoj je pri- stopilo 10 članov. V tem boju pa jih je podleglo 7, trije, ki smo še ostali, pa smo bili pogumno na- prej v zavesti, da brez žrtve ni zmage. Leta 1919. na Stefanov dan smo pridobili lepo uspešno Božič- nico, pri kateri nam je pomagalo nekaj našemu društvu naklonjenih mojstrov.

Število članov se je pričelo zopet dvigati in kmalu smo mogli nastopiti pred občinstvom z večjo igro. Nismo pa delali samo na tem polju, marveč na vseh poljih izobrazbe kakor predpisujejo to društvena pravila. Prišlo se je s tečajem nemščine, srbo-hrvuščine, zemljepisja itd. Le žal, da so se fantje vse premalo zanimali za te prekorsne tečaje, da so morali kmalu prenehati.

Toliko bolj pa smo se potem oprileh drama- tike in smo vsako leto vzprizorili več lepih iger. Leta 1920. je društvo ustanovilo svoj lastni moški pevski zbor ki je bil sestavljen iz pomoč- nikov in mojstrov, članov društva. Kmalu nato se je ustanovil tudi mešani pevski zbor, katerega pa je naše društvo prepustilo prosvetnemu društvu Soči, ki je bilo ustanovljeno kmalu po prevratu in dobilo zavetišče, katerega ima še danes, v rokodelskem domu. Oba zbora je vodil G. Janko Grad, tedanji šolski nadzornik v Novem mestu.

Dne 8. decembra 1921. je društvo praznovalo v ožjem krogu 35 letnico svojega obstoja. Zjutraj smo imeli društveno sv. mašo s skupnim svetim obhajilom, zvečer pa smo nastopili na odrs s par pevskimi točkami moškega pevskega zbora, ku- pletni in z igrice »Razrešenec«. Ob tej priliki je društvo stelo 7 članov. Na novega leta dan smo se dali skupno z najstarejšimi člani društva foto- fotografirati.

Istega leta je društvo na željo članov ustano- vilo tamburaški zbor, ki je bil sestavljen iz roko- delskih pomočnikov ter članov in članic društva Soče. Zbor je pod vodstvom G. Bardorferja jako lepo in hitro napredoval. Stel je 16 tamburašev. S časom je nastal med tamburaši prepir, vsled ka- terega je G. zborovodja zbor pustil. Na njegovo mesto je stopil član rokodelskega društva Želran Anton. Vseled nesloge med tamburaši je začel zbor pešati.

Istega leta o binkoštih je bil društveni izlet v Šmarješke Toplice, kateremu se je pridružilo tudi prosvetno društvo Soča.

Društvo je nameravalo takoj po oživitvi usta- noviti tudi mladeniško društvo za obrtne vajence, za katerega se je priglasilo takoj 10 vajencev. — Društveni predsednik jih je z veseljem sprejel in določil dneve za njihove sestanke. Do ustanovitve pa ni prišlo, ker jo je preprečil naš sovražnik. Mojstri, ki so bili v njegovem taboru, so takoj prepovedali svojim vajencem pohajati v naše dru- štvo in tako je bilo pri drugem sestanku že samo 5 vajencev, a pri tretjem nobenega. Na vprašanje, zakaj ne pridejo več v društvo, so odgovorili, da jih mojstri ne pustijo. Torej oni mojstri, ki so svoj

čas oznanjevali evangelij »nadstrankarstva«, se te- daj jasno pokazali kdo da si, ki svojim vajencem niso privoščili niti malo izobrazbe. Je sedaj bolj je lepše, ko je večina vajencev tako neizobražena, da mora biti poštenega obrtnika sram pred takim obrtnim naraščanjem, čeravno jih razna društva skušajo »izobraziti v plemenite mladeniče«.

Leta 1918. 23. oktobra je društvo prvič po vojni zopet javno nastopilo pri takratni veliki ma- nifestaciji. — Leta 1922. je umrl društven ustanovni in častni član G. I. Krajec. Njegovega po- greba se je društvo udeležilo z zastavo. — Leta 1923. se je društvo po deputaciji in z zastavo ude- ležilo Katoliškega shoda v Ljubljani. — Leta 1924. je umrl prvi starosta društva G. Josip Mirtič. Istega leta je umrl tudi pokrovitelj društva prošt Seba- stijan Elbert. Oba je društvo sprejelo na njihovi zadnji poti. — Tega leta se je društvo na željo ljubljanskega društva udeležilo Marijanskega kon- gresa v Ljubljani. — V letu 1925. pa je umrl član varovalnega načelnikstva G. Jožef Avsec, vrvarski mojster, kateremu je društvo poklonilo venec in ga spremilo z zastavo na zadnji poti in poskrbelo, da so se mu zapeli dve žalostinki. — V dneih 27., 28. in 29. julija je praznovalo bratsko ljubljansko društvo 70 letnico svojega obstoja. Slavlja tega ve- likega jubileja se je udeležilo naše društvo po de- putaciji 4 članov in z zastavo. — Dne 5., 6. in 7. septembra 1925. je bilo naše društvo navzoče zo- pet po deputaciji 4 članov in z zastavo na 70 let- nici mariborskega rokodelskega društva. — Dne 4. oktobra t. l. je imelo društvo svoj prvi nastop v tem letu, ko je pridržilo igro »Kazen ne izosta- nec ter duet kuplet »Emancipirana damac«. — Na dan vseh svetnikov je položilo društvo venec na grob umrlega G. J. Avseca. — Dne 8. novembra je pridržilo društvo igro »Milinar in njegova hčra«.

Dne 8. decembra je društvo praznovalo svoj praznik s sv. mašo in skupnim sv. obhajilom v fran- čiškanski cerkvi. Zvečer pa je bil slavnostni sestan- nek, na katerega so bili povabljeni vsi člani dru- štva in tudi G. prošt Karol Cerin. Sestanek je otvo- ril G. načelnik dr. Ažman, ki se je spomnil tudi umrlih članov. V nadaljnjem govoru je naprosil G. prošta, da bi on sprejel pokroviteljstvo, za varo- valno načelnikstvo pa je naprosil peka Vovka in krojača Pungarčarja. Vsi naproseni so funkcije sprejeli. — Nadaljna točka je bila sprejem novih članov. Društveni predsednik jih je ta večer spre- jel 12. Temu je sledilo predsednikovo poročilo ter razgovor o pozitivnosti »Mladeniškega društva«. — Člane je vzpodbujal k vztrajnosti tudi G. prošt z izbranimi besedami. — Iz društvenega življenja in razvoja pa je povedal društveni dolgoletni sta- rosta Leopold Cigler starejši. — Zadnja točka tega sestanka je bila prosta zabava, pri kateri so se fantje prav prijateljsko zabavali. — Dne 31. dec. je pridržilo društvo Silvestrov večer. — Na novega leta dan so imeli člani svoj občni zbor z volitvami novega pomočniškega odbora. Ker pa nekaterih članov ni bilo pri tem obnem zboru, zato se je isti nadaljeval dne 6. januarja 1926. Na tem obnem zboru je bil razpuščen tudi tamburaški zbor. — Dne 24. januarja pa je društvo na željo članov zo- pet obnovilo tamburaški zbor, ki se imenuje »Tam- buraški odesk rokodelskega društva«. — Na Sveč- nico 2. februarja je društvo pridržilo igro »Pose- strimic«.

Za svoje člane prireja društvo redne nedelj- ske večerne tečaje za sociologijo, katere fantje z zanimanjem obiskujejo. Društvo šteje sedaj 20 red- nih članov. Ker tudi napuščji viharji društva niso mogli uničiti, zato upamo, da bo odisel še lepše rastle in cvetelo kot je doslej.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 13. februarja 1926. višina barometra 308.8 m

Opazovanja	kraj	čas	Baro- meter	Toplota v C°	Rel. vlaga v %	Veter in bralna v m	Oblač- nost 0-10	Padavin	
								vrela	mežina v mm do 7h
Ljubljana (dvorec)	7	761.5	7.4	90	NE 1-2	10	dež megl.	dež 12.7	
	8	761.6	8.8	89	NE 1-2	10	"	"	
	14	762.4	7.9	80	NE 1-2	10	dež	"	
	21	763.6	6.8	87	N 1-2	10	dež	"	
Zagreb		762.1	6.0	97	E 1-2	10	dež	dež 4.0	
Beograd		762.8	3.0	85	E 6-8	5		0	
Sarajevo	8	761.8	5.0	92	E 1-2	9		0	
Skopje		764.0	4.0	83	N 0-1	9		0	
Gruž - Dubrovnik		759.3	9.0	92	mirno	7		0	
Praga	7	761.4	6.0	-	SE 1-2	7		dež 1.0	

Barometer je reduciran na morsk gladino.

WRSO VACON

Ljubljanska kreditna banka

Dejniška glavnica:
50,000.000 Din
Rezervni zakladi ca.:
10,000.000 Din

Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta
podružnice: Brežice, Celje, Crnomelj, Gorica, Kranj, Maribor,
Metković, Novi Sad, Pljuj, Sarajevo, Split, Trst.
Agencija: Logatec.
Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle

Brzjavni naslov:
Banka Ljubljana
Telefon števil.: 261, 413,
502, 503 in 504

Zaradi pomanjkanja pro-
stora se ugodno prodaja

navijal.stroj

za motorni pogon in po-
gon na nogo ter tudi več
pletnih STROJEV od
št. 5—8 in široke od 20
do 30 cm. 1007

Pristne pšenične otrobe

debele in drobne, koruzno moko in ajdovi grajs
za krmo po najnižji ceni — se dobi pri trvdri

Al. & M. Zorman — Ljubljana
STARI TRG 32.

Od ust do ust gre govorica
Kar tudi prava je resnica,
Da manufakturno blago po ceni dobim
Edino le v Celju pri Valentin Hladin.

NAZNANILO. — Naznanjam slavn. občinstvu, da
sem prevzel BRIVSKI SALON

gosp. Nika Komana na Poljanski cesti št. 13.
Ker je brivnica prvovrstna, in popoln. higienično
urejena ter postrežba točna in solidna, se nadejam,
da me bo cenj. občinstvo tudi nadalje v obilnem
številu obiskovalo. — Z odličnim spoštovanjem

MIRKO ZETOVIC.

Potrtega srca javljamo vsem sorod-
nikom, prijateljem in znancem pretužno
vest, da je naš nadvse ljubljani soprog,
brat, zet, svak in stric, gospod

Joško Kregar

nadsprevodnik drž. železnice

v petek, dne 12. t. m. ob pol 8 zvečer
nenadoma preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se
vrši v nedeljo, 14. t. m. ob 5 popoldne
iz hiše žalosti, Bohoričeva ulica 12.

V Ljubljani, 13. februarja 1926.

Globoko žalujoča soproga **KATINKA**
KREGAR in ostali sorodniki.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem
naznanjam tužno vest, da je Vsega-
mogočni poklical k Sebi v soboto, dne
13. febr. ob tri četrti na šest po dolgi
bolezni, prevideno s sv. zakramenti za
umirajočce, nepozabno ženo ozir. sestro

Franjo Kurent

roj. Debelak.

Pogreb se vrši iz hiše žalosti, Kranjska
hranilnica, v nedeljo ob 16 popoldne na
pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se darujejo v cer-
kvi Marijinega Oznanenja in v St. Jurju.

Ljubljana, 13. februarja 1926.

Jože Kurent, blagajnični sluga, soprog.
Janez Debelak, župnik v St. Jurju, brat.

ZAHVALA.

Za mnogobrojne izraze iskrenega so-
čutja ob smrti naše nepozabne sestre,
gospodične

Jerice Šolar

izrekam vsem najpriskornejšo zahvalo.
Posebno se zahvaljujem dekliški Mari-
jini družbi, društveni godbi, preč. g.
župniku, g. zdravniku, gg. uradnikom,
vsem darovalcem krasnih vencev in
cvetja ter vsem, ki so jo v tako čast-
nem številu spremili na zadnji poti.

Ljubljana—Jesenice, 14. febr. 1926.

Anton Šolar, trgovec s čevlji.

Prvovrstno, drva, oglje, briketi in koks.

»ILIRIJA«, Kralja Petra trg 8, Ljublj. - Tel. 220

Nov vinotoč
„Pri dobri kapljici“
v Florijanski ulici št. 13

sem otvoril v svoji lastni hiši ter bom točil
prvovrstna štajerska, dolenska in dalmatinska
vina po nižjih cenah.

Vsem, ki ljubijo res dobro kapljico, se najtopleje
priporočava

Fani in Ludvik Roškar

dolgoletni najemnik dobro znane restavracije pri
»AURU« in večletni poslovodja gostilne v Pri-
sojni ulici št. 5.

Brez posebnega obvestila.

Klanjajoči se volji Najvišjega naznanjamo potrjim srcem vsem sorodnikom, prijateljem
in znancem pretužno vest, da je naš predobri oče, stari oče, tast itd., gospod

Anton Kovšca

danes, prejemši tolažila sv. vere, v 82. letu mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega bo v nedeljo, 14. t. m. ob 16:30.

Blagopokojnega priporočamo v molitev. Maše zadušnice se bodo darovale v farni cerkvi.

Planina pri Rakeku, 12. februarja 1926.

Žalujoče rodbine: fin. nadv. Perpar, višji okr. zdr. Wisinger, por. v pok. Podboj, šum. upr. Seyff.

Otroka kapitana Granta.

(Potovanje okoli sveta.)

Francoski spisal Jules Verne. — Poslovenil A. B.

— Je že dobro, je dejal Wilson.

John je dal Glenarvanu znamenje, da lahko na-
daljuje pot.

Glenarvan se je nalahko spuščal ob steni na-
vzdol. Kmalu sta stopila z ženo na ozko stezico, kjer
ju je pričakoval Robert.

Potegnili sta trikrat za vrv. Sedaj je prišla vrsta
na Johna Manglesa in gospodično Grantovo. Vse je
šlo po sreči. Pridružila sta se Glenarvanovima v
jami, ki jo je bil izteknil Robert.

Pet minut pozneje so bili vsi vjetniki rešeni ječe
v Vare-Atui. Zapustili so začasno zavetišče in zavili
po ozkih stezicah v najgloblje soteske, da se izognejo
obljudenim bregovom jezera.

Hodili so hitro. Skušali so se izogibati krajev,
kjer bi jih mogel kdo videti. Govorili niso, ampak
drseli kakor sence med grmovjem. Kam jih pelje
pot? Bog ve; glavno je, da so svobodni.

Proti petem se je začelo daniti. Sinji odtenki so
začeli obrobljati nakopičene oblake. V meglo zaviti
vrhovi so se skušali otresti sivega plašča. Kmalu bo
vzšlo solnce, pa ne kot znanilec smrti, ampak bega
na smrt obsojenih.

Treba je bilo predvsem, da se do tega usodnega
trenutka odtegnjejo nasledovalcem, ki ne smejo najti
njihovih sledi.

Pot jim ni šla gladko izpod nog, zakaj steza je
bila zelo strma. Lady Helena se je vzpenjala, opiraje
se na moža, ki jo je pravzaprav nosil. Mary Grantova
se je opirala na Johna Manglesa. Na čelu je korakal
Robert, presrečen, zmagoslaven, ves radosten, da se

mu je veliki načrt posrečil. Zadnja sta hodila oba
mornarja.

Se pol ure, pa se bo žareča obla prikazala izza
megle na obzorju.

Tako so hodili ubežniki pol ure kar na slepo
srečo, saj niso imeli s seboj Paganela, da bi jim kazal
pot; to je bila grenka kapljica v njihovi sreči, da ni
bilo z njimi dobrega gospoda Jakoba. Držali so se
čimbolj proti vzhodu, šli so nasproti veličastni zarji.
Kmalu so se vzpeli petsto čevljev visoko nad jezerom
Taupo. V tej višini jim je postajal jutranji hlad prav
neprijeten. Nad njimi so se gromadili nejasni obrisi
grčev in gora. Toda Glenarvan je želel samo eno, da
ga gorski velikani sprejmo v svoje varno okrilje. Po-
zneje bo že videl, kako se izmota iz tega goratega
labirinta.

Končno se je pokazalo solnce in poslalo prvo
žarke ubežnikom v pozdrav.

Naenkrat se je razleglo strašno tuljenje iz sto-
terih grl. Prihajalo je iz paha, za katerega Glenarvan
ni več vedel prav natančno, kje se nahaja. Sicer pa
je bila pod njimi gosta megla, da ni mogel videti v
dolino.

Toda ubežniki niso mogli niti za hipec dvomiti:
njihov beg je bil odkrit. Ali bodo ušli zasledujočim
jih divjakom? Ali so jih ti že opazili? Ali jih ne bodo
izdali sledovi?

V tem se je niže doli ležeča megla vzdignila, jih
za trenutek zavila v svojo vlažno kopreno, nato pa
se je v dihu jutranjega solca naglo razpršila. Tristo
korakov pod seboj so zagledali besnečo množico div-
jakov.

Sedaj so videli nasledovalce, a tudi zasledovalci
so opazili ubežnike. Strašni kriki so se podvojili,
zraven se je mešalo še pasje lajanje. Vse pleme se je
zagnalo iz vasi, potem ko je zaman skušalo preple-
zati skalo pri Vare-Atui, in se vrglo po najkrajši poti
za nesrečniki, ki so bežali pred njihovo krvoločnostjo.

Štirinajsto poglavje.

Gora je stabuc.

Do vrha griča je bilo še kakih sto korakov.
Ubežnikom je šlo za to, da so čimprej gori. Tako bi
se na nasprotnem pobočju morebiti skrili zasledu-
jočim Maorom. Upali so, da jim bo mogoče priti po
kakem prehodnem grebenu na bližnje vrhove, ki so
tvorili ta del pogorja. Da imajo s seboj ubogega Pa-
ganela, bi jih brez dvoma srečno izpeljal iz gora.

Pospešili so torej korak. Priganjalo jih je tulje-
nje tam doli, ki je prihajalo vedno bliže in bliže.
Tolpa nasledovalcev je prispela že do vznožja griča.

»Pogum, pogum, prijatelji!« je klical Glenarvan
ter vzdobadal tovariše z besedo in z roko.

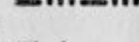
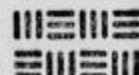
V manj kakor petih minutah so prišli na vrh.
Tam so se ozrli nazaj, da presodijo položaj in da
ubero pot, ki bi mogla spraviti Maore s sledi.

S te višave si mogel pregledati vse jezero Taupo,
ki se je razprostiralo proti zapadu v slikovitem okvir-
ju svojih gora. Na severu so bili vrhovi Pirongije. Na
jugu je žarelo razbeljeno žrelo Tongarira. Proti vzhodu
pa se je razprostirala vrsta gora in vrhov, ki
spada k gorovju Wahiti, ki preprega ves severni otok
od Cookovega zaliva pa do vzhodnega rtiča. Treba se
je bilo torej spustiti po nasprotnem bregu in zaviti v
globoke soteske, iz katerih morebiti ni bilo izhoda.

Glenarvan se je obupan ozrl okrog sebe. Megla
se je bila že popolnoma stopila v solnčnih žarkih.
Ozračje je bilo čisto, da si mogel pregledati vsako
najmanjšo globelico. Nobena kretnja Maorov ni mogla
uiti.

Divjaki niso bili več petsto korakov od njega.
Prišli so na ravnico, ki je na njej stal samotni stož-
časti hrib.

Glenarvan se ni smel niti najmanj več muditi.
Naj so njihove moči izčrpane ali ne, treba je naprej,
ali pa jih divjaki obkolijo.

Priporočamo »Ljudske knjižnice« v Jugoslavanski knjigarni
v Ljubljani. 17 predvojnih zvezkov po nizkih cenah ter nova ilustrir-
rana zvezka: 19. zv.: Kazan, veleji pes, br. 18 Din, vez. 30 Din
20. zv.: Kralj gor, br. 18 Din, vez. 30 Din. — KOL.

ZLATNIKI v milu „GAZELA“

Da se cenjenim odjemalcem našega priznanega mila «GAZELA» oddolžimo, smo se odločili, da jih za njihovo dolgoletno naklonjenost tudi primerno nagradimo. Z ozirom na to smo sklenili, da bomo od sedaj naprej na vsakih 1000 kosov našega mila (vseh vrst, ki ga izdelujemo)

vtisnili v en kos mila po 1 zlatnik

Milo «GAZELA» zavzema vsled svoje izborne kakovosti vsekakor prvo mesto med sorodnimi izdelki. Izdelano je iz najboljših surovin, ki tkaninam ne škodujejo. Daje takoj zelo obilno peno, ki nesnago razkroji in temeljito odloči od tkanine, tako da je močno mencanje popolnoma odveč. Ako se z našim milom namilano perilo nato prekuha v vroči vodi ter temeljito spere v čisti vodi, zadobi naravnost snežno belino in jako prijeten vonj po svežosti. Jasno je torej, da z našim milom zelo mnogo **prištedite pri perilu in zdravju.** poleg tega Vam je pa mogoče sreča tudi toliko naklonjena, da dobite v kupljenem kosu še 1 zlatnik povrhu.

Zahtevajte torej pri Vašem trgovcu

samo prvovrstno in pravo milo „GAZELA“

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z o. z.
na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo

najugodnejše.

Varnost nudijo lastna palača, hotel »Union«, hiše in zemljišča. — Krediti v tekočem računu. — Posojila proti poroštvu, vknjižbi na posestva i. t. d. — Denar se naloži lahko tudi po poštnih položnicah.

ZAS. DETEKTIV. ZAVOD

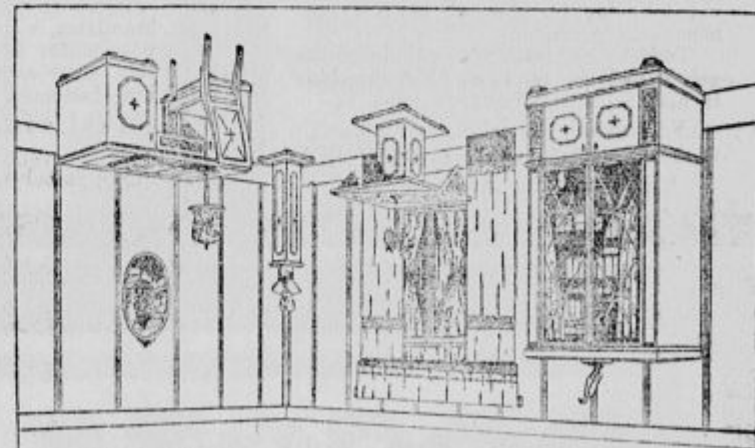
Rimska cesta 9

prevzame naročila v najrazličnejših zasebnih zadevah

DRUŽABNIKA sprejme veletrgovina in založba razglednic, slik itd. — Sodeluje lahko v podjetju. Potreben kapital od 50.000 Din dalje. Vpoštevajo se tudi pri bankah kredita zmožni reflektanti. Obširne pismene ponudbe pod šifro: »Dobro podjetje« na naslov »PROPAGANDA«, reklamna družba z o. z., Ljubljana, Šelenburgova ulica 7, II. nadstropje.

HITITE in pošljite takoj, ko ste prebrali naš oglas, razločno napisan svoj naslov ter priložite tri dinarje v znakah za stroške tiskovin in poštne — ker le tedaj je mogoče, **da ne zamudite** izredno ugod. prilike, katero nudimo izredno ugodne prilike — katero nudimo vsakomur, brez razlike stanu in poklica, ki hoče **zaslužiti** izven svojega stalnega zaposlenja. Vsakter izmed cenj. čitateljev in čitateljic ima svoje sorodnike in prijatelje, s katerimi se sestaja in razgovarja. Ob takih prilikah in **v svojem prostem času** udeležujete zelo dobičkanosno, brez vsakega napora in rizika. Vse ostale podrobnosti Vam pojasni naše pismo. Ako ne priložite znank, Vam radi velikih povpraševanj ne moremo odgovoriti.

»ELKA« — LJUBLJANA, ZELJARSKA.

Specialna delavnica najfinišnega pohištva. Zahtevajte najnov. pariške vzorce!

Spalnice, jedilnice, gosposke in klubove sobe, prevzem polne opreme stanovanj po naročilu, - Nklenjen les! - Otmame, žimnice, divane. - Ogled najine zaloge tudi ob nedeljah in praznikih mogoče. - Pišite po cenik! - Na obroke! **ERMAN & ARHAR**, mizarstvo in zaloga pohištva Št. Vid nad Ljubljano

Kadar nujno rabite

poslovno knjigo, **načrtano in vezano po Vaši osebni želji.** bodete najbolje postreženi v Knjigovoznici K. T. D. v Ljubljani, Kopitarjeva ul. 6/II.

Proda se popolna zaloga trgovine z mešanim blagom z opravo vred v Mengšu.

Ponudbe do 20. februarja 1926 na „Društvo industrijev in veletrgovcev“ v Ljubljani, Dalmatinova ulica 7/II, kjer se lahko vpogleda cenilni popis zaloge in oprave.

Lipski pomladni velesejem 1926

Splošni velesejem od 28. februarja do 6. marca mobilija, reklama, knjige, čevlji in usnje, tobak, umetnine itd.

Tehnični velesejem od 28. februarja do 10. marca elektrotehnika, železo, stroji vseh vrst itd. itd.

Tekstilni velesejem od 28. februarja do 4. marca

Razstava umetne svile od 28. februarja do 10. marca

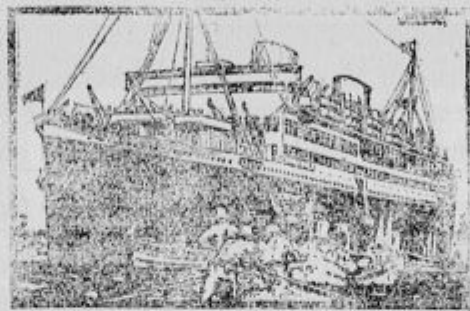
Brezplačni vizum — 33 1/2% popusta na železnica v Nemčiji

Pojasnila daje častno zastopstvo **Stegu in drugi, Ljubljana.** Dunajska cesta 1 b Telefon št. 925

ROYAL MAIL LINE

Angleška parobrodna linija

Prvo potovanje največjega motornega parnika na svetu „ASTURIAS“

32.000 bruto tonaža

Iz Cherbourga 26. februarja 1926

za Južno Ameriko

Zastopstva v Jugoslaviji:

ZAGREB, Trg I. 17
BEOGRAD, Karadjordjeva 91
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 26
VEL. BECKEREK, Kr. Aleksandra 4
SPLIT, Dioklecijanova Obala 8
BITOLJ, Boulevard Aleksandra 163
METKOVIĆ, Ivo Veraja
Sarajevo, Srbska Prometna Banka
GRUŽ, Srbska Prometna Banka

Preselitev.

Po dolgoletnem vodstvu gostilne „Pri starem tišlerju“ sva se preselila v lastno hišo z znano

gostilno „Pri konjičku“

Ambrožev trg št. 9 v Ljubljani

kjer bodeva postrezala cenjenim gostom z dobro kuhinjo in pristnimi domačimi vini po solidnih cenah. Zahvaljujemo se za dolgoletno zaupanje in prosimo prijazne naklonjenosti tudi na sedanjem mestu. Se priporočava z vsem spoštovanjem

Ivan in Frida Triplat.

Naznanilo preselitve.

Cenjenim odjemalcem naznanjam, da sem preselil svojo podružnico iz Prešernove ulice št. 26 v svojo lastno hišo

Prešernova ul. 14

poleg mesarja Marčana.

Priporočam se še v nadalje

Parna pekarna

Jean Schrey nasl. **Jakob Kavčič.**

Zadružna gospodarska banka d. d.

Brzoiav. naslov: Gospobanka

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon šte. 57, 470 in 979

Račun poštno ček. urada št. 11.945

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novisad, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. **Ekspozitura:** Bled
Kapital in rezerve skupno nad Din 15.000.000—, vloge nad Din 200.000.000—

Trgovski krediti, eskompt menic, lombard vrednostnih papirjev, Safes deposits, nakup in prodaja valut in deviz, vloge na tekoči račun in vložne knjižice. — Direktne zveze z vsemi svetovnimi bankami.

Izvršuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. — Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.